

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Regionala utsikter våren 2022

Utvecklingen på arbetsmarknaden 2022–2023

 ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

Malmö stad
Gasdrift för r

Arbetsförmedlingen

Författare: Analysavdelningen

Datum: 2022-06-15

Diarienummer: AF-2022/0050 1783

Arbetsförmedlingen analys 2022:14

I rapporten har inkommande statistik beaktats till och med den 8 juni 2022.

Innehåll

Sammanfattning	4
Omvärld och konjunktur	5
Hög inflation bromsar den ekonomiska tillväxten	5
Fortsatt ökade efterfrågeförväntningar	6
Den upplevda bristen på arbetskraft ett växande problem	7
Anställningsplanerna mest expansiva i Stockholms län.....	8
Fortsatt ökning av nyanmälda lediga platser	9
Minskat antal inskrivna arbetslösa.....	11
Lägre antal inskrivna arbetslösa i samtliga län	11
Stora skillnader i arbetslöshetsnivå mellan länen	12
Historiskt låg arbetslöshet i flera län.....	13
Varierad utveckling inom länen.....	14
Minskad arbetslöshet för unga i samtliga län.....	15
Minskad arbetslöshet bland utrikes födda	17
Långtidsarbetslösheten fortsatt hög	18
Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga.....	20
Långsam återhämtning i Uppsala län.....	21
Arbetslösheten fortsätter minska, men i lägre takt	23
Lägre arbetslöshet under 2023 än 2019 i nästan hela landet.....	23
Lägst arbetslöshetsnivå i Västerbottens län	24
Sysselsättning och arbetskraft	26
Ökad sysselsättning i hela landet under prognosperioden.....	26
Brist på arbetskraft riskerar att hämma sysselsättningsstillväxten	28
Ökat arbetskraftsdeltagande i alla län	28
Länens demografi och arbetsmarknad	29
Storstadsläna växer snabbast	29
Flyttströmmarna till storstadsregioner har vänt under pandemin	30
Många äldre i landsbygdskommuner	31
Branschsammansättning på länens arbetsmarknad	32
Förvärvsintensitet och arbetslöshet per län	33
Utmaningar på arbetsmarknaden	35
Tudelningen på arbetsmarknaden har ökat	35
Ökade obalanser – stor brist på arbetskraft i norr	36
Bilagor.....	37

Sammanfattning

Fortsatt positiva signaler från arbetsgivarna, men riskerna är fler

Signalerna från arbetsgivarna är fortsatt positiva men svensk ekonomi står inför en tydlig avmattning till följd av hög inflation och höjda räntor. Såväl efterfrågeförväntningar som anställningsplaner har stigit bland arbetsgivare i hela landet. Särskilt expansiva är anställningsplanerna i Stockholmsområdet, där återhämtningen från pandemin ännu pågår. En ökad brist på arbetskraft med rätt kompetens och en lägre BNP-tillväxt kan dock dämpa sysselsättningsutvecklingen.

Rekordlåg arbetslöshet i flera län

Sedan den stora ökningen av arbetslösheten under pandemins inledning har utvecklingen på arbetsmarknaden varit stark. I Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län var arbetslösheten i maj 2022 på den lägsta nivån som uppmätts med nuvarande metod, och i flera andra län har arbetslösheten nått nivåer som inte setts sedan finanskrisen 2008–2009. I Stockholm och Uppsala län pågår fortfarande en återhämtningsfas, och arbetslöshetsnivåerna är fortsatt högre än före pandemin.

Arbetslösheten fortsätter minska, men i lägre takt

Arbetsmarknaden är fortsatt stark men under prognosperioden 2022–2023 bedöms minskningen av antalet inskrivna arbetslösa dämpas. Stockholms och Uppsala län, där arbetslösheten ännu är klart högre än under 2019, bedöms stå för de största minskningarna. I län där arbetslösheten nu är klart under 2019 års nivåer väntar i stället en stabilisering av arbetslöshetsnivåerna. Västerbottens län bedöms ha den lägsta arbetslöshetsnivån i riket under 2023, men även i Gotland, Jämtland och Norrbottens län bedöms nivåerna vara klart under riksgenomsnittet. Högst nivåer under 2023 väntas i Södermanlands, Gävleborgs, Västmanlands och Skåne län.

Ökad tudelning och större obalanser på arbetsmarknaden

Trots att arbetslösheten totalt sett har sjunkit har långtidsarbetslösheten ökat i stora delar av landet under pandemin. I 15 av 21 län var antalet långtidsarbetslösa fler under det första kvartalet 2022 än under motsvarande period 2020. De största ökningarna har skett i storstadsområdena kring Stockholm och Göteborg samt i mellansverige.

I takt med att arbetsmarknaden har återhämtats har även bristen på arbetskraft med rätt kompetens ökat i hela riket. I samtliga län har andelen privata arbetsgivare som upplever brist stigit under det senaste året. Allra tydligast är bristen i norra Sverige. Där har befolkningen i arbetsaktiv ålder (16–64 år) under en längre period minskat samtidigt som stora investeringar redan har genomförts, eller planeras i närtid. De historiskt låga arbetslöshetsnivåerna i många län är en i grunden positiv trend, men konkurrensen om arbetskraften blir allt hårdare i hela riket.

Omvärld och konjunktur

Signalerna från arbetsgivarna är fortsatt positiva, men svensk ekonomi står inför en avmattning till följd av en hög inflation och höjda räntor. Som en konsekvens av detta riskerar hushållens konsumtionskraft att minska framöver. Näringslivet har dock fortsatt förväntningar på en ökad efterfrågan, och anställningsplanerna har stigit från redan höga nivåer, inte minst i Stockholmsområdet. Det syns bland annat i att antalet annonserade jobb har slagit nya rekord under våren. Däremot har matchningsläget på arbetsmarknaden försvårats i takt med att bristsituationen förvärras, särskilt i norra Sverige.

Hög inflation bromsar den ekonomiska tillväxten

Svensk ekonomi har gått på högvarv i takt med att restriktionerna som följde av pandemin har slopats. Under 2021 var BNP-tillväxten i Sverige den starkaste sedan 2010. Nu går svensk ekonomi in i en tydlig avmattningsfas, men det finns betydande skillnader i utvecklingen regionalt och mellan olika sektorer i ekonomin. De stora investeringarna i energiomställning i norra Sverige fortsätter och bland annat satsningar på försvaret och ökad flyktingmottagning till följd av kriget i Ukraina driver på en fortsatt ökning av de offentliga utgifterna. Däremot står den ökande inflationen i vägen för en fortsatt konjunkturuppgång. Prisökningarna har börjat urholka hushållens konsumtionskraft och Riksbanken har gett en signal om att penningpolitiken kommer att stramas åt tills inflationen stabiliserats kring inflationsmålet. Stigande räntekostnader och sjunkande bostadspriser förväntas därmed lägga ytterligare tyngd på hushållens konsumtionsvilja under prognosperioden. Detta kan särskilt drabba storstadsområden, där både bostadspriser och belåningsgrad är högre. Stigande marknadsräntor dämpar också investeringsviljan i allmänhet och den penningpolitiska åtstramningen får starkast genomslag nästa år.

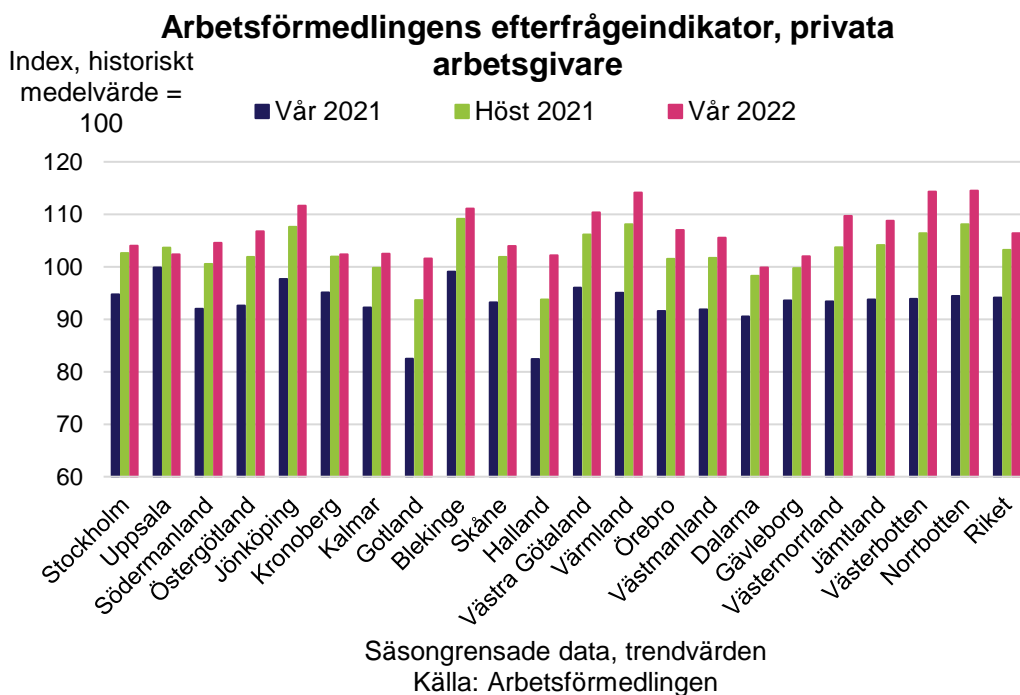
Ett centralt antagande i Arbetsförmedlingens arbetslöshetsprognos är att världsekonomin lyckas undvika en period av stagflation. Med undantag för Finland klarar sig Sveriges viktigaste exportmarknader förhållandevis bra och funktionen i globala produktions- och distributionskedjor förväntas bli bättre nästa år. Det går däremot inte att bortse ifrån att världsekonomin uppvisar en risk för stagnerande ekonomi samtidigt som inflationen är hög och fortsätter att stiga. Huvudscenariot är att den ekonomiska politiken lyckas vända inflationstrenden utan att världsekonomin dras ner i en djup avmattning, men listan med risker är längre än vanligt och osäkerheten är fortsatt stor.¹

¹ Läs mer om utvecklingen i svensk ekonomi i *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:13*.

Fortsatt ökade efterfrågeförväntningar

Vårens enkätundersökning med privata arbetsgivare, som ligger till grund för Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator,² visar att efterfrågeförväntningarna är fortsatt höga. Den breda optimism som fanns i näringslivet under förra hösten har bevarats över vintern och samtliga län har våren 2022 en efterfrågeförväntan antingen i nivå med sitt historiska genomsnitt eller högre. Särskilt höga nivåer ser vi i Västerbotten och Norrbotten. Även i Värmland, Blekinge, Västra Götaland och Jönköping är näringslivet optimistiskt i sin syn på efterfrågan det kommande halvåret.³

Sedan höstens mätning har efterfrågeindikatorn stigit i de flesta län. Ökningen är starkast i Hallands, Gotlands och Västerbottens län. Inget län har en signifikant negativ utveckling men några har en mer eller mindre oförändrad förväntan. Dessa är Uppsala, Kronoberg, Stockholm samt Dalarna. Indexet är normaliserat kring värdet 100, och en nivå över 100 indikerar därför en högre förväntning på framtida efterfrågenivåer än normalt, och vice versa. De regionala skillnaderna är relativt små och det mindre urvalet gör osäkerheten större på regional- än på riksnivå. Dessutom baseras efterfrågeindikatorn på varje enskilt läns historiska data, så jämförelser mellan olika län bör göras med försiktighet.

De positiva förväntningarna är genomgående för de stora näringsgrenarna.⁴ I synnerhet är de höga för industrin, något som förklarar de höga nivåerna för län med

² Se bilaga 2.

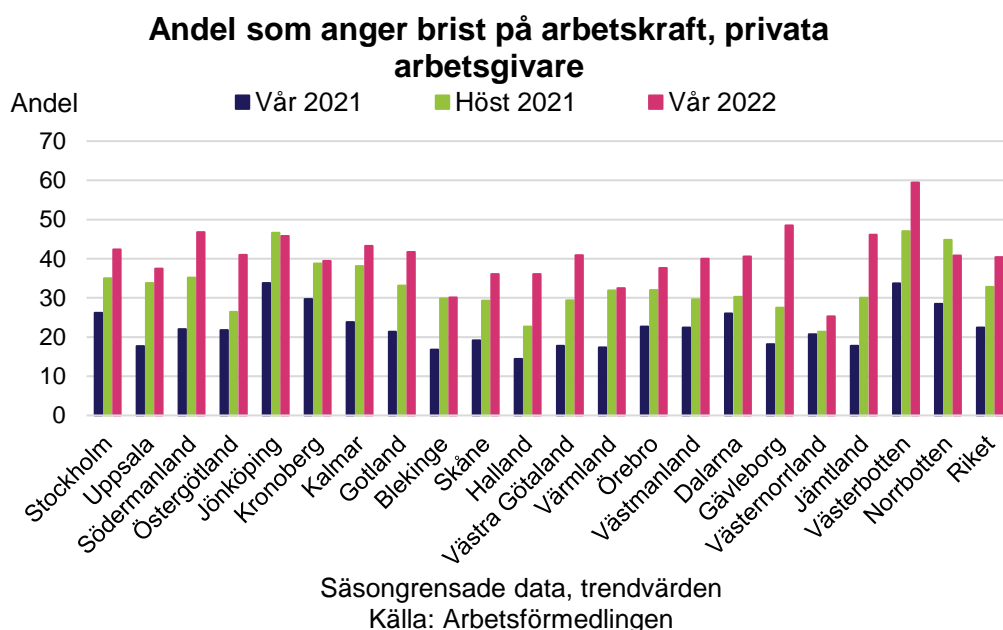
³ Omläggningen av Riksbankens räntebana annonserades kort efter insamlingen av data för våren 2022, något som kan påverka hur privata arbetsgivare bedömer den framtida efterfrågan.

⁴ För en mer detaljerad beskrivning av hur efterfrågeförväntningarna ser ut för olika branscher, se *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:13*.

en stark industriell bas såsom Norrbotten och Västra Götaland. Branscher som drabbades hårt av pandemin, såsom hotell- och restaurang och personliga och kulturella tjänster, har också en stark tilltro på en fortsatt stegrad efterfrågan i närtid. Dessa resultat ligger i linje med Konjunkturinstitutets konfidensindikatorer för maj månad 2022.⁵

Den upplevda bristen på arbetskraft ett växande problem

I takt med att efterfrågan på arbetskraft ökar har även brist på arbetskraft med rätt kompetens blivit ett växande problem. Den stora jobbtillväxten under 2010-talet medförde en hög upplevd kompetensbrist vid rekrytering. Under 2017–2019 uppgav över en tredjedel av de tillfrågade i näringslivet att de upplevt brist på arbetskraft vid rekryteringar. Hos de offentliga arbetsgivarna var nivåerna ännu högre. En minskad efterfrågan på arbetskraft under pandemin medförde lägre bristtal, men under hösten 2021 började bristen på arbetskraft återigen närma sig nivåerna från före pandemin.⁶ Vårens undersökning visar att den upplevda bristen på arbetskraft fortsätter att öka. I riket anger cirka 40 procent av arbetsgivarna i näringslivet att de upplevt en bristsituation. Att bristen på arbetskraft med rätt kompetens ökar trots att det fortfarande finns många arbetslösa visar på att det finns obalanser på arbetsmarknaden mellan vad arbetsgivarna efterfrågar och de arbetslösas kompetenser.

Bland länen är bristen mest påtaglig i Västerbotten som redovisar den högsta andelen som uppmäts sedan undersökningen startade 2007. Västerbotten är också det län

⁵ Konjunkturbarometern maj 2022, Konjunkturinstitutet.

⁶ Läs mer om bristen på arbetskraft i *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:13*.

som har lägst arbetslöshetsnivå, något som understryker behovet av inflyttning för att mildra bristsituationen i länet.⁷

Anmärkningsvärt är de kraftigt växande andelarna som anger brist på arbetskraft i Gävleborg och Jämtland. De regionala skillnaderna är i många fall relativt små och det mindre urvalet gör osäkerheten större på regional- än på riksnivå, så jämförelser mellan olika län bör göras med försiktighet. Att bristen fortsätter att öka kan hämma sysselsättningsutvecklingen framgent, eftersom rekryterande arbetsgivare får svårare att hitta den kompetens de efterfrågar.

Anställningsplanerna mest expansiva i Stockholms län

Sett till hela riket är näringslivets anställningsplaner fortsatt positiva.⁸ Vårens netttotal⁹ ligger historiskt högt precis som de gjorde förra hösten. Bakgrunden är att nettotalet har stigit från en mycket låg nivå under pandemins inledande skede.

Det är Stockholms län som driver upp nettotalet för riket. Vårens nivå i länet överträffade dessutom höstens rekordnivå. Arbetsmarknaden i länet har varit kraftigt påverkad av pandemin och arbetslösheten är högre än före pandemin. De expansiva anställningsplanerna indikerar att återhämtningen i Stockholms län kommer att fortsätta.

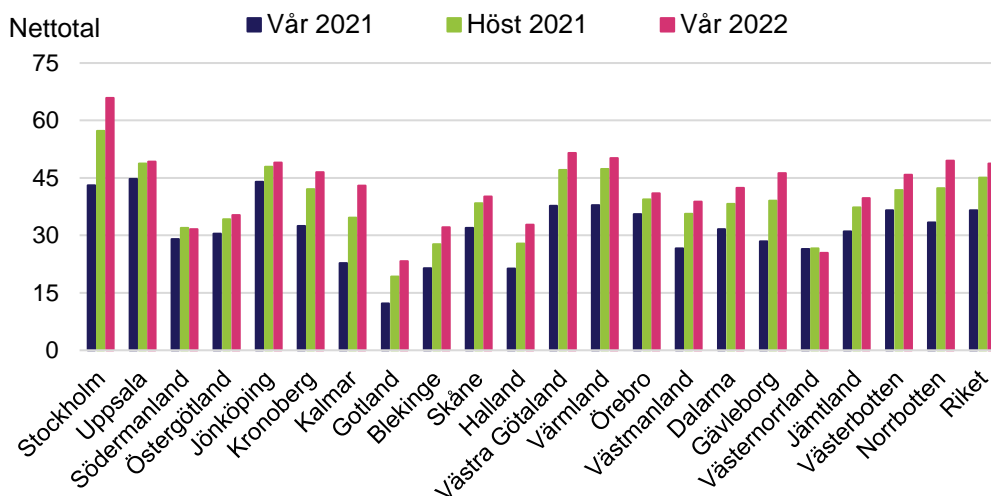
Förutom Stockholm har Västra Götaland, Norrbotten, Värmland, Jönköping och Uppsala också höga netttotal. En större försiktighet kan iakttas på Gotland samt i Västernorrland. Andra län där anställningsplanerna är tydligt under riksgenomsnittet är Södermanland, Östergötland, Blekinge och Halland. Tittar vi på förändringen sedan höstens undersökning är ökningen starkast i Kalmar, Norrbotten samt Gävleborg. De regionala skillnaderna är i många fall relativt små och det mindre urvalet gör osäkerheten större på regional- än på riksnivå, så jämförelser mellan olika län bör göras med försiktighet.

⁷ Med arbetslöshetsnivå avses arbetslösheten som andel av den registerbaserade arbetskraften.

⁸ Läs mer om anställningsplaner för olika näringsgrenar i *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:13*.

⁹ Nettotalet beräknas som skillnaden mellan andelen arbetsställen som räknar med ett ökat antal anställda och andelen som räknar med ett minskat antal anställda.

Nettotal, anställningsplaner

Källa: Arbetsförmedlingen

Ett ytterligare tecken på att arbetskraftsefterfrågan är hög är att antalet varsel¹⁰ ligger på en låg nivå. Under 2021 var nivåerna betydligt lägre än under 2020 då varselnivåerna var klart högre än vad de historiskt varit på grund av pandemin. I samtliga län förutom Jönköping, som hade en liten ökning, var nivåerna under 2021 lägre än vad de i genomsnitt var under åren 2015–2019.

Vid en jämförelse av första kvartalet 2021 och första kvartalet 2022 kan det konstateras att vissa län har haft en ökning medan andra har haft en minskning av antalet varsel. I Kronobergs, Södermanlands, Örebro och Dalarnas län har det skett en ökning men i övriga län en minskning. Nivåerna är dock fortsatt låga ur ett historiskt perspektiv i samtliga län.

Fortsatt ökning av nyanmälda lediga platser

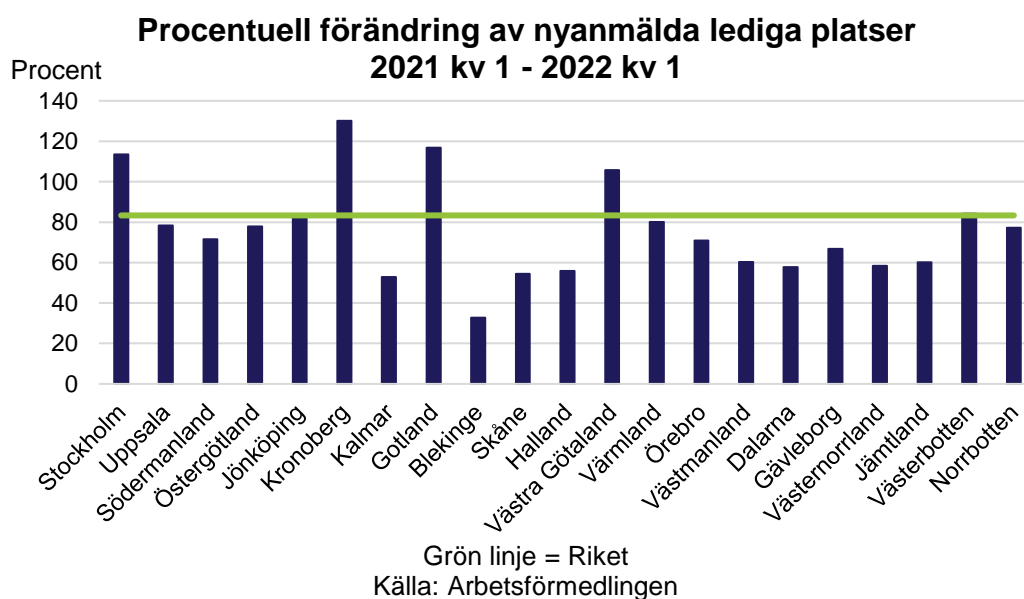
Antalet nya platser som anmälts till Arbetsförmedlingen indikerar hur efterfrågan på arbetskraft ser ut¹¹. Sedan 2020 har antalet nyanmälda platser ökat mycket i hela riket. Riksgenomsnittet av ökningen mellan första kvartalet 2020 och samma kvartal 2022 var 58 procent. Sedan första kvartalet 2021 har platserna fortsatt att öka i en än högre takt, riksgenomsnittet för den ökningen var 83 procent. Att det finns många lediga platser garanterar dock inte en framtida nedgång av arbetslösheten eftersom de arbetssökande inte nödvändigtvis besitter rätt kompetens. Det stora antalet kan tyda på att arbetsgivare har svårt att hitta arbetskraft.

¹⁰ Varselstatistiken på länsnivå bör tolkas med försiktighet. Varsel registreras där en arbetsgivare har sitt huvudsäte, vilket inte nödvändigtvis är synonymt med vart arbetsstället är beläget. I storstadslänen finns det en risk att antalet lagda varsel överskattas, eftersom en större andel huvudkontor och andra nationella funktioner är placerade där. En annan anledning till försiktighet är att låga antal kan bidra till stora svängningar i mindre län.

¹¹ Syftet med platsannonseringen är primärt att underlätta matchningen på arbetsmarknaden. Statistiken bör därför tolkas med försiktighet.

Sedan 2021 är Blekinge det län som haft den minsta ökningen. Blekinge var också det län med minst ökning om man ser på tvåårsperioden sedan pandemins inledning. Notera dock att det handlar om en ökning och inte minskning.

Kronoberg är det län som haft den största ökningen, både sedan första kvartalet 2020 och 2021. Det var under första kvartalet 2022 mer än dubbelt så många lediga platser i länet jämfört med hur det såg ut vid pandemins inledning. Efter Kronoberg är Gotland och Stockholm de länen med störst ökning sedan 2021. I Stockholms län har platserna ökat sedan 2020, trots att platserna minskade mellan första kvartalen 2020 och 2021. Även Västra Götalands län hade en stor ökning, vilket tyder på att återhämtningen varit stark i de två storstadslänen. Skåne län har inte haft en lika markant ökning, utan är ett av de län där ökningen varit minst.

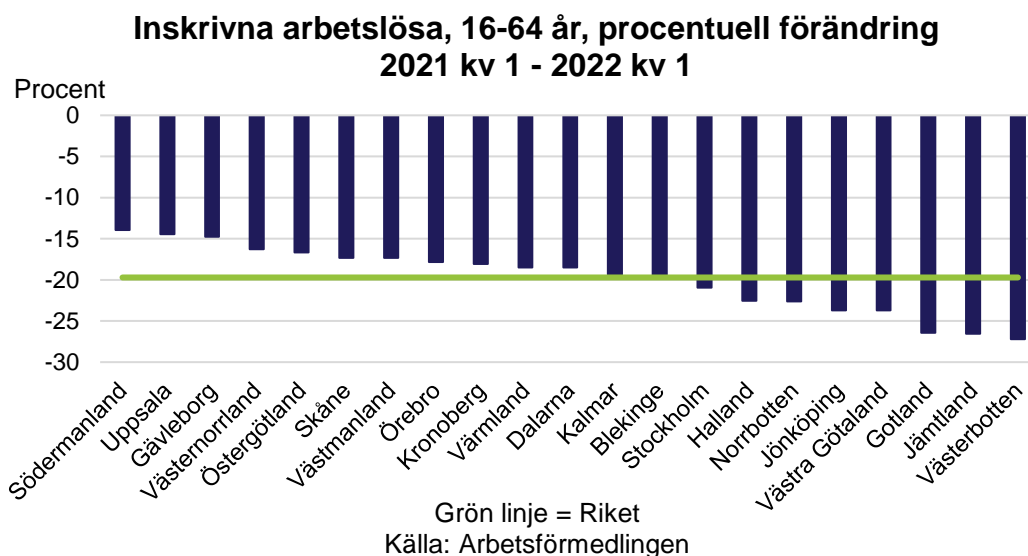
Minskat antal inskrivna arbetslösa

Sedan den stora ökningen av arbetslösheten under pandemins inledning har utvecklingen av arbetsmarknaden varit stark. Antalet inskrivna arbetslösa på riksnivå var lägre första kvartalet 2022 än första kvartalet 2020. Arbetslösheten har sjunkit i stort, även bland utrikes födda och unga. Däremot har omfattningen av den positiva utvecklingen varit mindre i vissa län, främst i Uppsala och Stockholms län, som fortsatt har en högre arbetslöshet än innan pandemin. Vidare har långtidsarbetslösheten fortsatt öka i flertalet län.

Lägre antal inskrivna arbetslösa i samtliga län

Mellan första kvartalet 2021 och samma period 2022 har antalet inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd) sjunkit i samtliga län. De största minskningarna skedde i Västerbottens och Jämtlands län där antalet föll med cirka 27 procent. De minsta nedgångarna var cirka 14 procent och skedde i Södermanlands och Uppsala län. Samtliga län har alltså haft en förhållandevis god utveckling, men det är en viss variation av omfattningen.

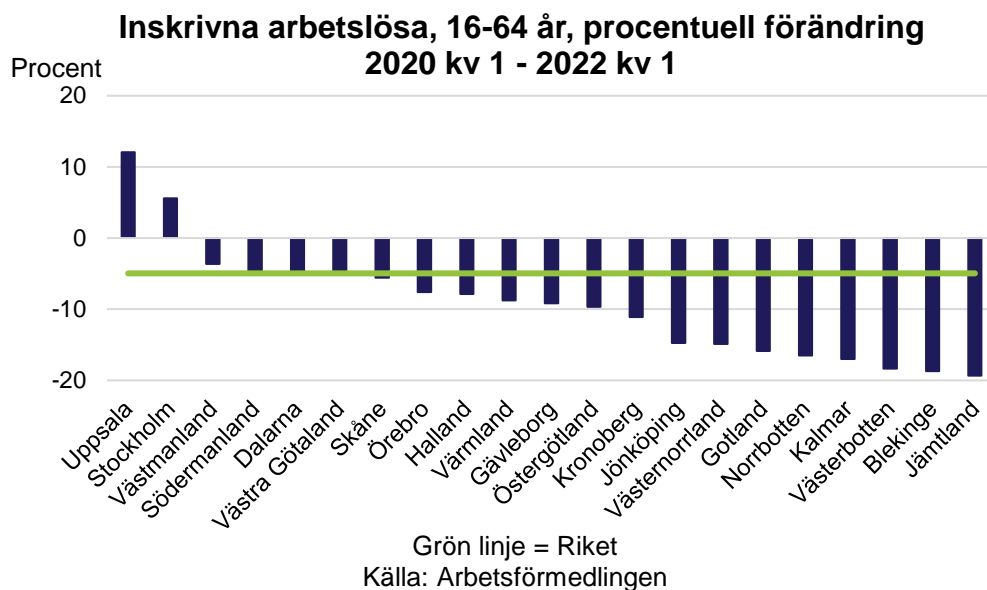
Under pandemin ökade antalet arbetslösa i hela landet, men vissa län drabbades hårdare än andra. Västra Götaland och Halland hör till de län som påverkades mycket under 2020, men som har haft en mycket god återhämtning under det senaste året. I Västra Götaland var minskningen 24 procent och i Halland 23 procent.

Under första kvartalet 2022 var antalet inskrivna arbetslösa lägre än första kvartalet 2020, trots den ökade arbetslösheten under pandemins inledning. I riket var minskningen fem procent. De enda länen som hade ett högre antal inskrivna arbetslösa än före pandemin är Uppsala och Stockholms län. De båda länen såg mycket omfattande uppgångar i antalet inskrivna arbetslösa under pandemin, men har börjat återhämta sig. Återhämtningen det senaste året har framför allt varit god

för Stockholms län, som hade en minskning på 21 procent av antalet inskrivna arbetslösa mellan första kvartalet 2021 och samma kvartal 2022. I Uppsala går återhämtningen fortsatt långsammare.

I alla andra län är antalet inskrivna arbetslösa nu alltså lägre än under inledningen av pandemin. Jämtland är det län som haft den allra största minskningen. Även Blekinge, Västerbottens, Kalmar, Norrbottens och Gotlands län har haft minskningar på mer än 15 procent. De är alla län med en relativt liten privat tjänstesektor.

Stora skillnader i arbetslöshetsnivå mellan länen

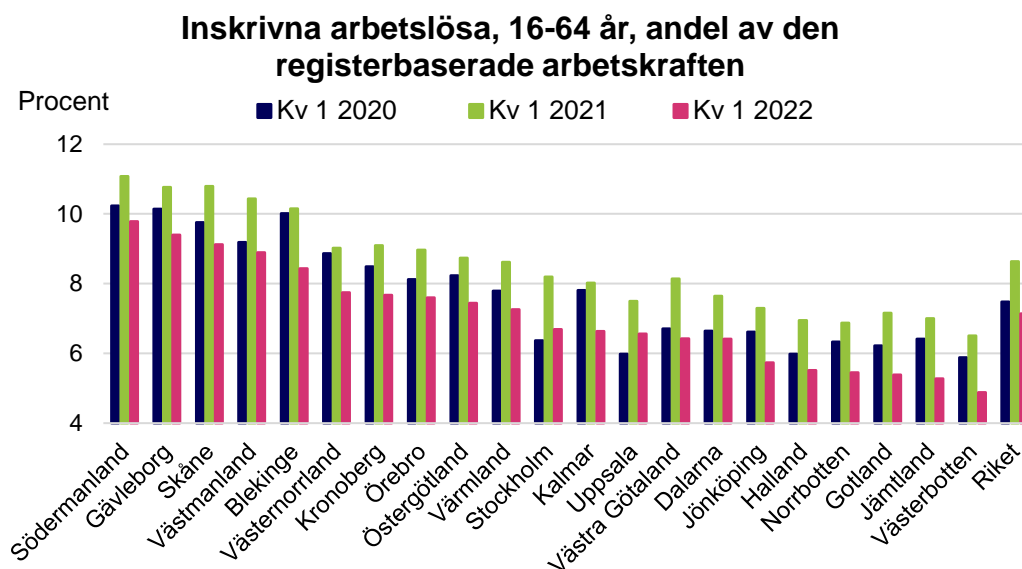
Generellt sett har de län som hade en låg arbetslöshetsnivå¹² innan pandemin även nu en låg nivå och vice versa. Första kvartalet 2020 var Västerbotten det län med allra lägst arbetslöshet och så var fallet även under motsvarande period 2021 och 2022. Arbetslösheten i Västerbottens län var 4,9 procent under det första kvartalet 2022. Det kan även konstateras att Södermanlands län har haft högst arbetslöshet under första kvartalet samtliga tre år. Arbetslösheten var där 9,8 procent under det första kvartalet 2022.

Till de län som i relation till övriga län haft en mycket god utveckling de senaste två åren hör Blekinge och Kalmar. De länen har nu nivåer som är klart lägre än under första kvartalet 2020. Utvecklingen i de länen sticker framför allt ut när man jämför nivåerna 2020 mot 2021, där ökningen av arbetslösheten var mycket låg jämfört med andra län.

I inledningen av pandemin var Uppsala ett av länen med lägst arbetslöshet. Under första kvartalet 2020 var arbetslösheten den tredje lägsta i riket. Uppsala har förvisso

¹² Avser inskrivna arbetslösa (öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd) 16–64 år som andel av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år.

fortsatt en arbetslöshet som är något lägre än riksgenomsnittet, men under pandemin har länet tappat positioner i jämförelse med andra län.

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB (RAMS)

Historiskt låg arbetslöshet i flera län

Återhämtningen efter pandemins inledning gick i många län fort och arbetslösheten har fortsatt att sjunka sedan dess. I Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län var arbetslösheten i maj 2022 på den lägsta nivån som uppmäts med nuvarande metod, som infördes år 2008. I Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Blekinge, Hallands, Gävleborgs och Västernorrlands län var arbetslöshetsnivån på samma eller lägre nivå senast under år 2008.

Ett tydligt mönster är att det är länen längst i norr som har de allra lägsta arbetslöshetsnivåerna, men även vissa län i södra Sverige sticker ut. Noterbart är att inget av storstads länen har rekordlåg arbetslöshet, även fast både Skåne och Västra Götaland har förhållandevis låg arbetslöshet jämfört med deras historiska nivåer.

Kombinationen av de låga arbetslöshetsnivåerna, den upplevda bristen av arbetskraft hos arbetsgivarna och det ökande antalet lediga platser tyder på att flertalet län kommer att ha fortsatt svårt att hitta arbetskraft. Dessutom väntas flera av länen ha en negativ befolkningsutveckling under de närmaste åren¹³.

¹³ Källa: SCB, befolkningsframskrivning. Se mer om befolkningsutvecklingen under avsnittet *Länens demografi och arbetsmarknad*.

Varierad utveckling inom länen

Som ett komplement till län kan lokala arbetsmarknadsregioner (LA-regioner)¹⁴ användas för att analysera regional utveckling, eftersom kommunerna inom länen inte alltid tillhör samma arbetsmarknadsregion. Skillnaderna i utvecklingen mellan LA-regionerna visar att situationen på arbetsmarknaden kan se mycket olika ut även inom ett län.

Enbart tre LA-regioner, nämligen Överkalix, Stockholm-Solna och Strömstad, har haft ett ökat antal inskrivna arbetslösa mellan första kvartalet 2020 och samma kvartal 2022. Till Stockholm-Solna hör majoriteten av kommunerna i Uppsala län, vilket bidrar till utvecklingen. Strömstad, som hade den största ökningen, påverkades mycket av pandemins effekter och fick därför erfara en markant ökning av antalet inskrivna arbetslösa under 2020. Mellan första kvartalet 2020 och motsvarande kvartal 2021 har det skett en återhämtning, men nivån är alltså fortfarande högre än innan pandemin.

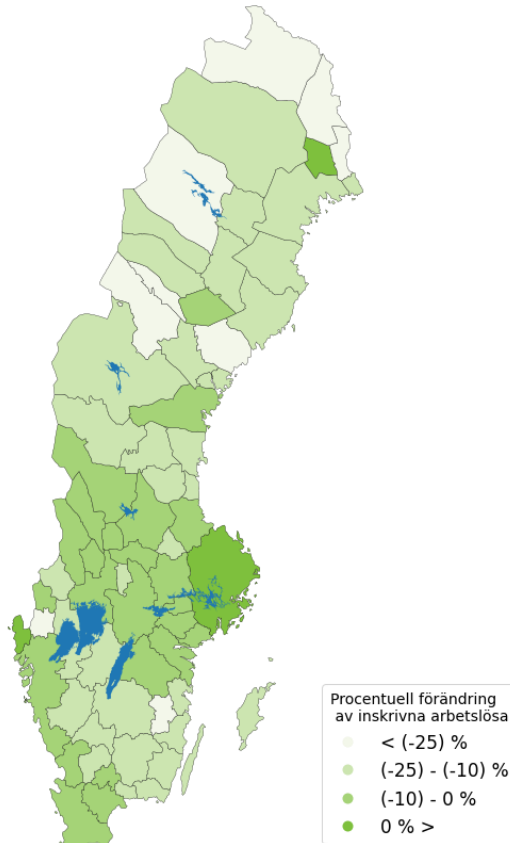
Samtidigt har det i vissa LA-regioner skett en omfattande minskning, inte minst i Norrland. I Pajala föll antalet inskrivna arbetslösa med 40 procent under perioden, vilket är den i särklass största minskningen. Noterbart är att Pajala och Överkalix båda ligger i Norrbottens län och dessutom gränsar till varandra, trots det var utvecklingen under perioden mycket olik. Även Bengtsfors-Dals-Ed samt LA-regionerna i Småland har haft god utveckling.

LA-regionen med den högsta nivån av relativ arbetslösheten under första kvartalet 2022 var Eskilstuna, som tillhör Södermanlands län vilket också var länet med högst relativ arbetslöshet. Även Säffle-Åmål, Hällefors, Katrineholm-Flen, Söderhamn och Gävle som alla ligger i Mellansverige hade nivåer på minst tio procent. De hade hög arbetslöshetsnivå även under första kvartalet 2020.

Elva LA-regioner hade en relativ arbetslöshetsnivå på under fem procent, majoriteten av de regionerna ligger i Norrland. Kiruna, Arjeplog och Gällivare hade nivåer under fyra procent. De hade även första kvartalet 2020 lägst relativ arbetslöshet, men nivåerna är nu klart lägre.

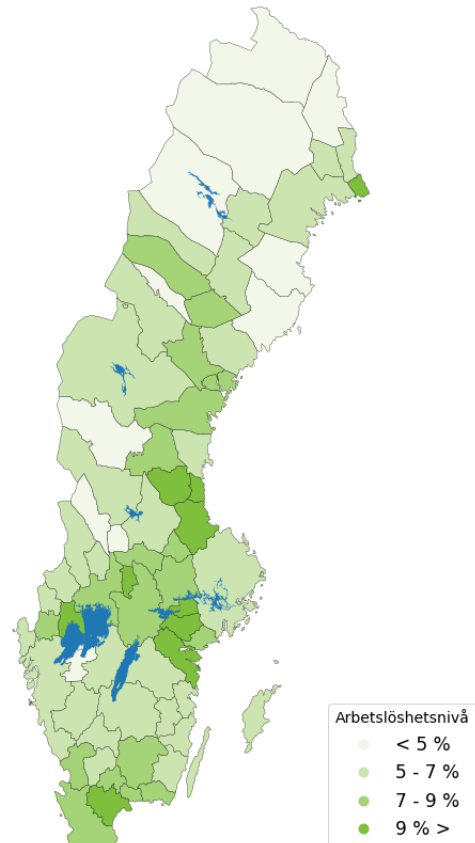
¹⁴ Lokala arbetsmarknadsregioner fastställs av SCB och baseras på pendlarmönster (enligt RAMS). Syftet med lokala arbetsmarknader är att kunna beskriva arbetsmarknadens funktionssätt för geografiska områden som är relativt oberoende av omvärlden med avseende på utbud och efterfrågan av arbetskraft.

**Förändring antal inskrivna arbetslösa,
16-64 år, LA-regioner,
Kvartal 1 2020 - kvartal 1 2022**

Källa: Arbetsförmedlingen

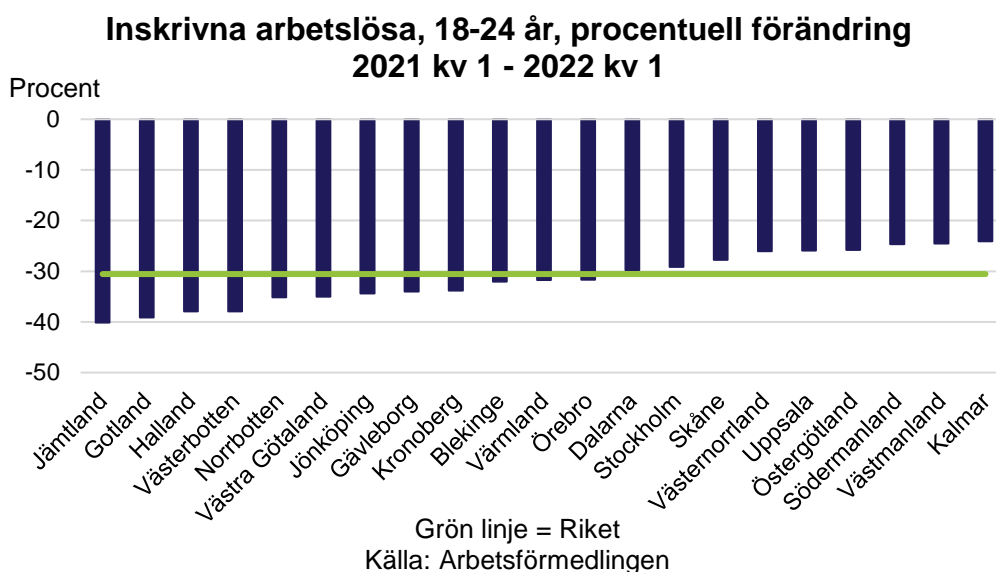
**Relativ arbetslöshetsnivå, 16-64 år,
LA-regioner, Kvartal 1 2022**

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB (RAMS)

Minskad arbetslöshet för unga i samtliga län

Mellan första kvartalet 2021 och samma kvartal 2022 har antalet inskrivna arbetslösa ungdomar (18–24 år) sjunkit kraftigt. Riksgenomsnittet av minskningen var så hög som 31 procent och samtliga län hade en mycket omfattande minskning. Jämtlands län hade den största nedgången (40 procent) medan Kalmar län hade den minsta (24 procent). Detta understryker att utvecklingen av arbetsmarknaden för unga har varit mycket god i hela landet under perioden.

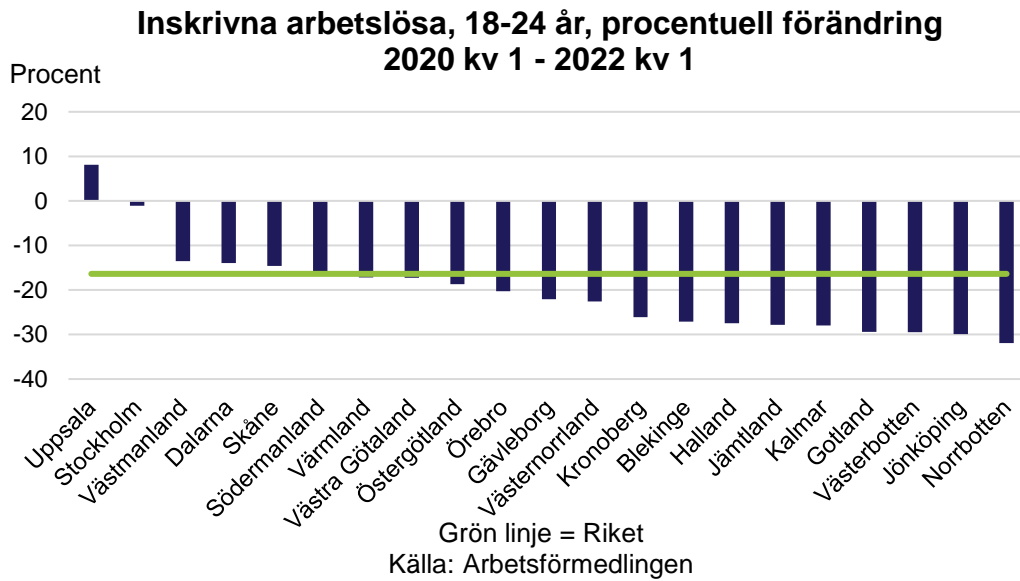

Den stora minskningen har dock skett från de höga nivåer som följde av pandemin vilket bör tas i beaktning. Antalet inskrivna arbetslösa unga ökade i många län mer procentuellt jämfört med den totala befolkningen. Unga arbetar i större utsträckning i privat tjänstesektor, som påverkades mer direkt av de restriktioner som infördes under pandemin. Återhämtningen av ungas arbetsmarknad är sannolikt starkt kopplad till att de restriktionerna successivt har försvunnit. Unga har också i allmänhet en lösare förankring till arbetsmarknaden vilket gör dem mer konjunkturkänsliga. Under pandemin övergick också många unga till studier, vilket haft en dämpande effekt på arbetslösheten.

När första kvartalet 2020 och samma kvartal 2022 i stället jämförs ges en mer varierad bild av hur utvecklingen sett ut de senaste åren, men generellt har inskrivna arbetslösa ungdomar minskat även under den tidsperioden. Det enda länet som har haft en ökning under perioden är Uppsala län. I Stockholms län var minskningen enbart en procent. Notera dock att även de länen erfarit en stor minskning det senaste året.

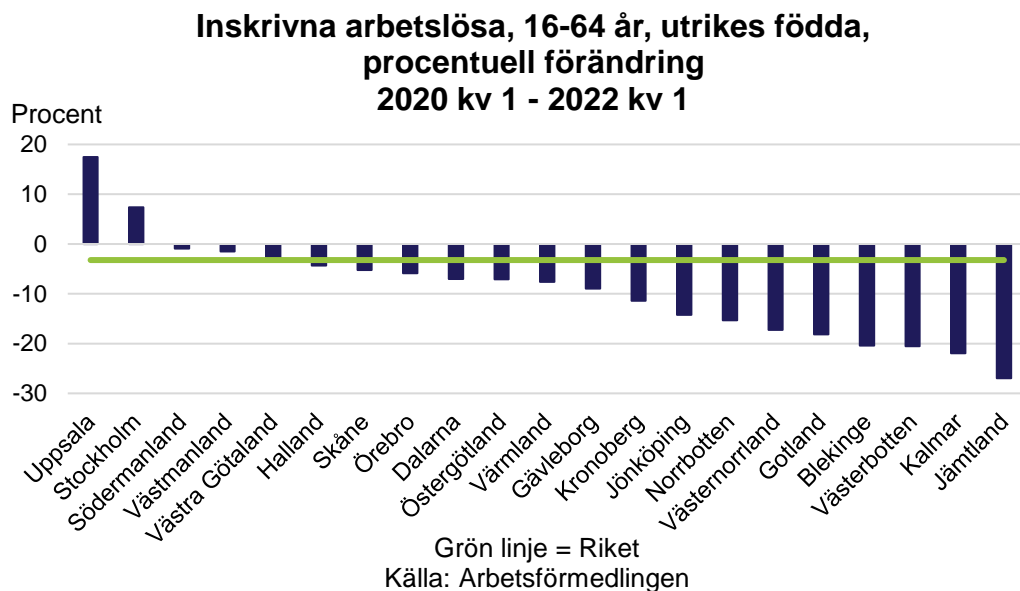
Norrbotten är det län som klarat sig bäst gällande ungdomsarbetslösheten sedan pandemin inleddes. Jämfört mot första kvartalet 2020 har inskrivna arbetslösa ungdomar minskat med 32 procent. Även Jönköping och Västerbotten har klarat sig mycket bra där antalet minskat med cirka 30 procent. De län som haft en god utveckling för unga har även klarat sig bättre gällande inskrivna arbetslösa i hela befolkningen.

Noterbart är att minskningen av antalet inskrivna arbetslösa mellan första kvartalet 2020 och första kvartalet 2022 för unga är betydligt större än för hela arbetskraften. På riksnivå minskade antalet inskrivna arbetslösa för unga (18–24 år) med 16 procent, vilket kan jämföras mot den femprocentiga minskningen för personer i åldrarna 16–64 under samma period.

Minskad arbetslöshet bland utrikes födda

Under 2020 ökade antalet inskrivna arbetslösa bland utrikes födda i de flesta länen. Trots det hade alla län förutom Uppsala och Stockholm ett lägre antal inskrivna arbetslösa som är utrikes födda det första kvartalet 2022 än under samma kvartal 2020. Riksgenomsnittet var en minskning om tre procent.

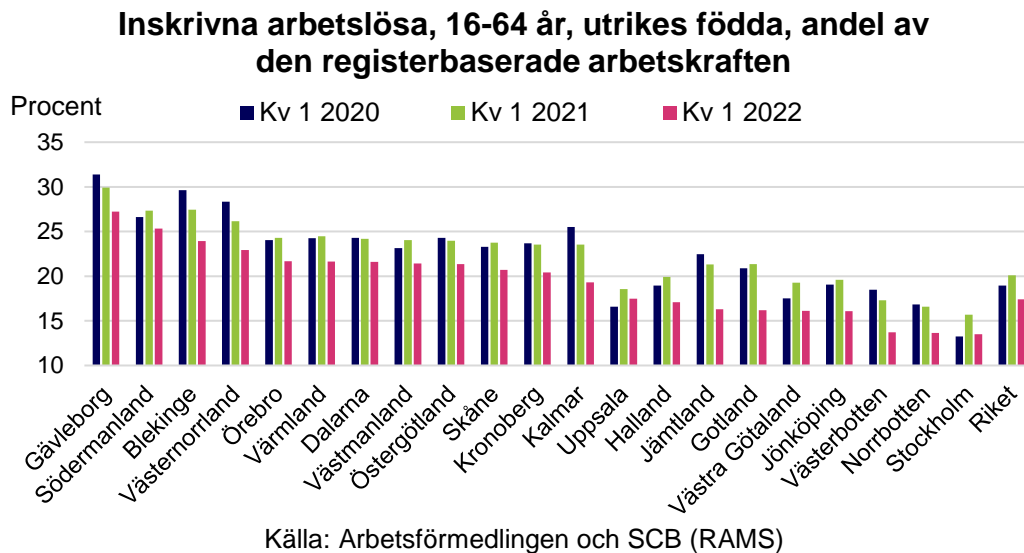

Generellt sett så är mönstret för utrikes födda likt mönstret för hela befolkningens arbetslöshet i många län, men nivåerna är högre i alla län. Gävleborgs län hade högst arbetslöshet bland utrikes födda under första kvartalet samtliga tre år 2020–2022. Första kvartalet 2022 var arbetslöshetsnivån för gruppen 27 procent i länet. Näst högst var den i Södermanlands län, där den var 25 procent. Även Södermanland har

hört till länen med högst arbetslöshet för utrikes födda samtliga tre åren. Det samma gäller Blekinge och Västernorrland.

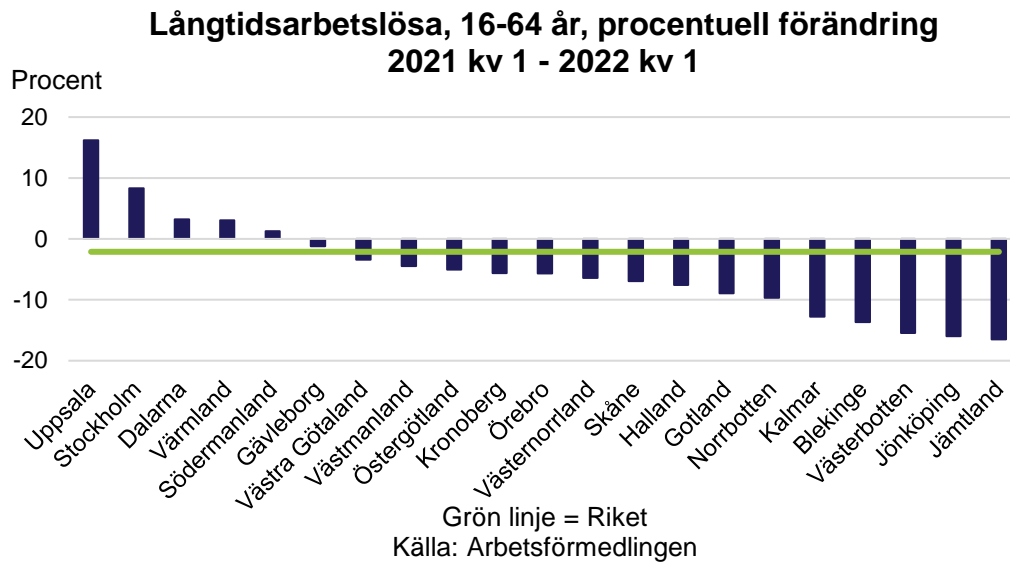
Lägst arbetslöshet för gruppen finns i Stockholms län, vilket även var fallet under första kvartalet 2020 och första kvartalet 2021. Där var arbetslösheten bland utrikes födda 14 procent under första kvartalet 2022. De län som har minst skillnad i arbetslöshet mellan inrikes och utrikes födda är Stockholms och Norrbottens län. Stockholm är det län där störst andel av arbetskraften består av utrikes födda, medan Norrbotten är ett av de län som har lägst andel utrikes födda i arbetskraften.

Under perioden har arbetslösheten i gruppen minskat mycket i Kalmar län, som under första kvartalet 2020 var ett av länen med högst arbetslöshet bland utrikes födda. Även Jämtland har haft en stor minskning.

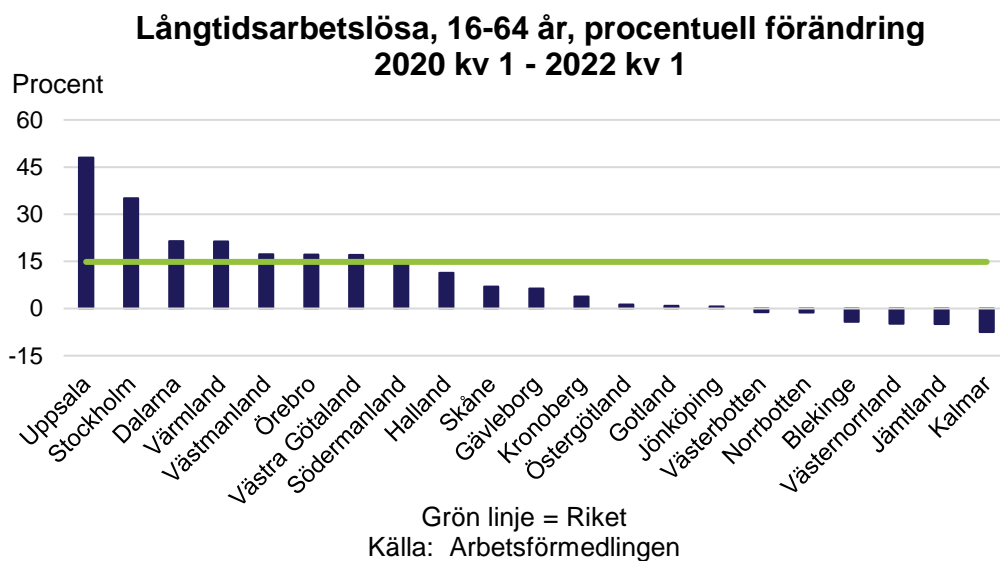
Långtidsarbetslösheten fortsatt hög

Antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i minst tolv månader var färre under första kvartalet 2022 jämfört med första kvartalet 2021. Totalt har antalet minskat med två procent i riket och i majoriteten av länen har det skett en minskning. I Uppsala, Stockholms, Södermanlands, Värmlands och Dalarnas län har antalet däremot fortsatt att öka det senaste året. Uppsala län har haft en långsam återhämtning generellt, vilket påverkar långtidsarbetslösheten.

Om antalet inskrivna långtidsarbetslösa under första kvartalet 2022 i stället jämförs med motsvarande kvartal 2020 så har det skett en ökning med 15 procent. Antalet långtidsarbetslösa steg i samtliga län under 2020, men har alltså börjat återhämta sig till viss del. Ett antal län har haft en så pass god återhämtning att det under perioden totalt sett skett en minskning. Den största procentuella minskningen av långtidsarbetslösa har Kalmar haft, där antalet sjönk med knappt åtta procent.

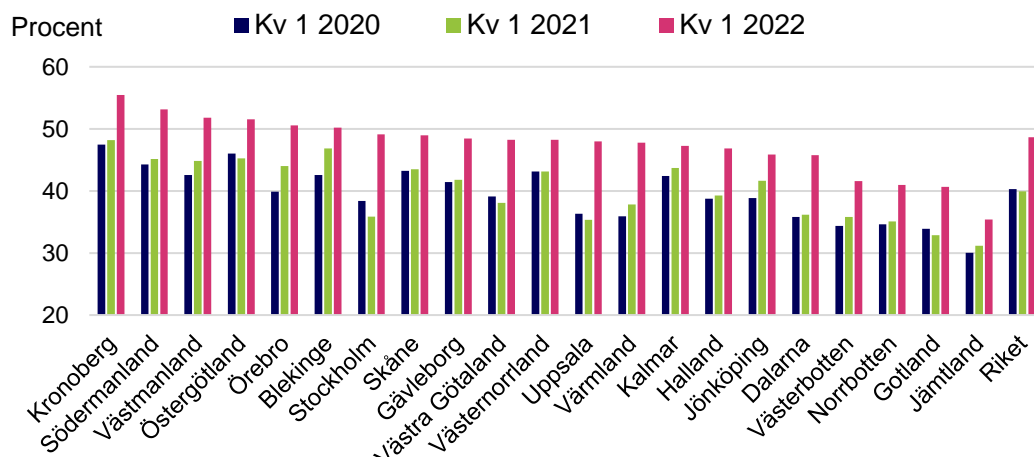
Även när den här tidshorizonten studeras är det tydligt att Stockholm och framför allt Uppsala har haft en långsammare återhämtning, men det är fler län som hade högre nivåer under första kvartalet 2022 jämfört med innan pandemin. Till skillnad från arbetslösheten i stort kan det konstateras att långtidsarbetslösheten inte har återhämtat sig på riksnivå och det finns en risk att den fastnar på en högre nivå.

Trots att antalet långtidsarbetslösa har minskat i flera län så har andelen av de inskrivna arbetslösa som har inskrivningstider som är tolv månader eller mer ökat

mellan första kvartalet 2021 och första kvartalet 2022 i samtliga län. Även den här utvecklingen indikerar att det finns en tudelning på arbetsmarknaden. På riksnivå är andelen långtidsarbetslösa av de arbetslösa 49 procent. Länet med högst andel är Kronoberg följt av Södermanland, Östergötland och Västmanland. I andra änden finns Jämtlands, Gotlands och Norrbottens län. Generellt har län med låg arbetslöshet även en mindre andel och vice versa.

Långtidsarbetslösa, 16-64 år, som andel av de inskrivna arbetslösa

Källa: Arbetsförmedlingen

Mellan första kvartalet 2021 och första kvartalet 2022 har antalet personer som varit inskrivna arbetslösa i minst 24 månader fortsatt öka i majoriteten av länen. I riket var ökningen sju procent. Även här är det Uppsala som haft den sämsta utvecklingen, där antalet ökat med 28 procent. Ser man till perioden mellan första kvartalet 2020 och samma period 2022 ökade antalet i samtliga län förutom Jämtland och Kalmar. Stockholms län hade den största ökningen, följt av Uppsala. Den här utvecklingen stärker bilden att vissa grupper i högre utsträckning fastnat i arbetslöshet och inte på samma vis gynnats av den positiva trenden på arbetsmarknaden under den senaste tiden.

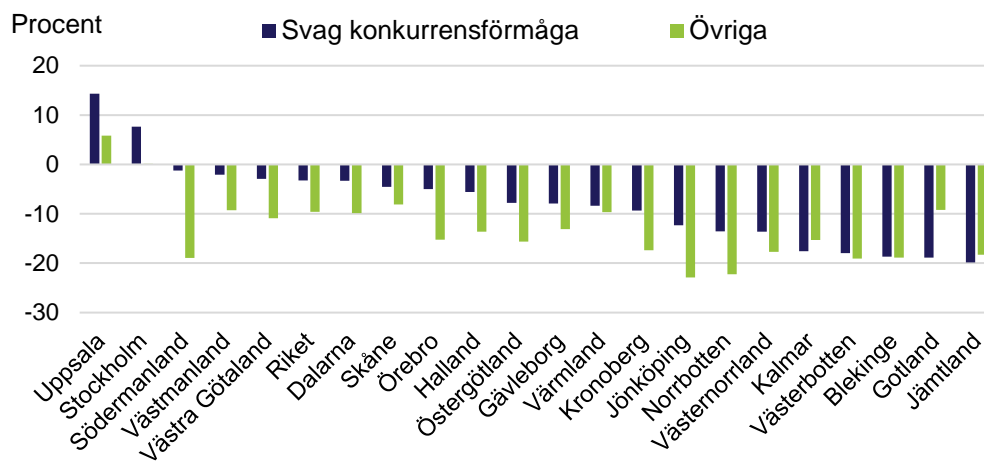
Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga

Bland inskrivna arbetslösa som tillhör en eller flera av grupperna som arbetsförmedlingen bedömer ha svagare konkurrensförmåga är det betydligt vanligare att ha längre inskrivningstider. Till dessa grupper räknas personer som saknar gymnasieutbildning, personer födda i ett utomeuropeiskt land, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt arbetslösa i åldern 55–64 år. Det är dock viktigt att framhålla att det finns variationer mellan individer och att personer som ingår i en eller flera av dessa grupper kan ha liknande möjligheter som en person som inte ingår i någon av grupperna att få en fast förankring på arbetsmarknaden.

Uppsala är, följt av Stockholm, det län där antalet inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga har ökat mest sedan första kvartalet 2020. Det är personer i dessa grupper som drabbats värst av arbetslösheten i de länen. Det finns dock län som visar ett motsatt mönster. I Gotlands län har de inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga procentuellt minskat mer än övriga. Gemensamt för de län där utvecklingen antingen varit bättre eller på liknande nivå för de med svag konkurrensförmåga är att de är län med en liten privat tjänstesektor och att de generellt haft en omfattande nedgång av inskrivna arbetslösa.

Mellan första kvartalet 2021 och första kvartalet 2022 har återhämtningen varit starkare för personer som inte tillhör en grupp med svagare konkurrensförmåga i samtliga län. Den utvecklingen indikerar att det för dessa grupper är lättare att fastna i arbetslöshet medan det för de med starkare konkurrensförmåga kan gå förhållandevis snabbt att komma tillbaka till arbetslivet.

Inskrivna arbetslösa, 16-64 år, procentuell förändring 2020 kv 1 - 2022 kv 1

Källa: Arbetsförmedlingen

Långsam återhämtning i Uppsala län

Uppsala är det län som har haft den långsammaste återhämtningen sedan pandemins start. Innan pandemin var arbetslösheten förhållandevis låg i länet, men under 2020 ökade arbetslösheten i såväl riket som i Uppsala län. Sedan dess har många andra län tagit sig tillbaka till nivåer som är lägre än under början av 2020, men Uppsala hade under första kvartalet 2022 fortfarande en högre arbetslöshetsnivå. Även Stockholms län, som Uppsalas arbetsmarknad är tätt sammankopplad med, ligger kvar på en högre arbetslöshetsnivå.

Ökningen har drabbat vissa grupper mer, exempelvis så har arbetslösheten bland de med förgymnasial eller gymnasial utbildning ökat betydligt mer än för de med eftergymnasial utbildning. Arbetslösheten har även ökat mer bland kvinnor än män. Skillnaden är tydligast bland utrikes födda, där ökningen för kvinnor var tio procent medan den bland män enbart var en procent.

Uppsala län har åtta kommuner med olika förutsättningar och utvecklingen i dessa kommuner har varit splittrad¹⁵. Tierp och Älvkarleby var de kommuner i länet som hade högst arbetslöshet under första kvartalet 2020. Andelen av arbetskraften som var inskrivna arbetslösa var då 7,9 procent i Tierp och 8,7 procent i Älvkarleby. Motsvarande nivåer första kvartalet 2022 var 7,9 procent och 8,8 procent. Det tyder på att de har återhämtat sig sedan ökningen under pandemins inledning.

Däremot kan man konstatera att några utav de kommuner som tidigare haft en lägre arbetslöshet fick erfara en stor ökning mellan 2020 och 2021 för att sedan ha svårare att komma tillbaka till samma nivåer. En sådan kommun är Knivsta, där pendlingen¹⁶ är hög både till Uppsala och Stockholm. Knivsta hade under första kvartalet 2020 en arbetslöshet på 3,6 procent vilket till första kvartalet 2022 har ökat till 4,4 procent. Även Heby hade en stor ökning av arbetslösheten under samma period, från 6 till 7,2 procent. Heby har liksom Knivsta en stor andel förvärvsarbetande som pendlar till Uppsala.

Uppsala kommun är den mest folkrika i länet, den hade under första kvartalet 2022 tio procent högre arbetslöshetsnivå än under samma kvartal 2020. Kommunen har en stor offentlig tjänstesektor, där 43 procent arbetar. Uppsalas arbetsmarknad är också påverkad av Stockholm då det är dit den största strömmen av pendlare åker, drygt 9 000 pendlade från Uppsala kommun till Stockholms kommun år 2020. Stockholms län har haft en starkare återhämtning efter uppgången av arbetslöshet som följde av pandemin jämfört med Uppsala län.

¹⁵ Läs mer om arbetslöshet på kommunnivå i *Arbetsmarknadsläget i Sveriges Län kvartal 1 2022, Arbetsförmedlingen Analys 2022:8*.

¹⁶ Pendlingsstatistik från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS) som framställs på SCB. Med pendling avses att personen är folkbokförd i en kommun och knuten till ett arbetsställe med adress i en annan kommun.

Arbetslösheten fortsätter minska, men i lägre takt

Arbetsmarknaden är fortsatt stark men under prognosperioden 2022–2023 bedöms minskningen av antalet inskrivna arbetslösa dämpas. Stockholms och Uppsala län, där arbetslösheten ännu är klart högre än under 2019, bedöms stå för de största minskningarna. I de län där arbetslösheten nu är klart under 2019 års nivåer väntar i stället en lugnare utveckling med en stabilisering av arbetslöshetsnivåerna. Under helåret 2023 bedöms Västerbottens län ha den lägsta arbetslöshetsnivån i riket, men även Gotland, Jämtland och Norrbottens län bedöms ha arbetslöshetsnivåer klart under riksgenomsnittet. Arbetslöshetsnivåerna bedöms bli högst i Södermanlands, Gävleborgs, Västmanlands och Skåne län.

Lägre arbetslöshet under 2023 än 2019 i nästan hela landet

Under inledningen av 2022 har arbetsmarknaden fortsatt att visa styrka och arbetslösheten har minskat. Arbetsförmedlingen bedömer att denna trend fortsätter, men dämpas i takt med att BNP-tillväxten avmattas.¹⁷ I majoriteten av länen har arbetsmarknaden återhämtats efter pandemin, och antalet inskrivna arbetslösa är redan i dagsläget lägre än under 2019. Några av de län där arbetsmarknaden drabbades allra hårdast av de pandemirelaterade restriktionerna, framför allt Stockholm och Uppsala län, är dock fortsatt inne i en återhämtningsfas.

Stockholms län har fortfarande fler inskrivna arbetslösa än före pandemin, och anställningsplanerna är historiskt höga. Länet bedöms därför stå för en stor andel av minskningen av antalet inskrivna arbetslösa under prognosperioden. Även i Uppsala län väntas arbetslösheten minska tydligt, eftersom också Uppsala har ett högre antal inskrivna arbetslösa än före pandemin och länet i stor utsträckning delar arbetsmarknad med Stockholms län.

Arbetslösheten i Västra Götalands län har fortsatt att minska tydligt under inledningen av 2022. Minskningstakten bedöms vara fortsatt hög i länet under hela prognosperioden, men något lägre än i Stockholms län där återhämtningen inte nått lika långt. Även Västmanlands och Södermanlands län har en likartad utveckling som Västra Götalands län.

I Blekinge, Kalmar, Gotland, Norrbotten, Västerbotten, Jämtland och Västernorrland, de län som drabbades mildast av pandemin, gick återhämtningen relativt snabbt. Även efter att 2019 års nivåer tidigt understegs har arbetslösheten fortsatt att minska i länen. Under prognosperioden bedöms antalet inskrivna arbetslösa stabiliseras, men väntas vara mellan 15 och 20 procent lägre under 2023 än under 2019 i samtliga av dessa län.

I Skåne, Hallands, Kronobergs, Östergötlands, Jönköpings och Gävleborgs län har den positiva utvecklingen på arbetsmarknaden gjort att länen under våren har haft lägre arbetslöshetsnivåer än under 2019. Minskningen mattas nu av, men

¹⁷ Läs mer om arbetslöshetens utveckling på riksnivå i *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2021:13*.

arbetslösheten bedöms vara tydligt under 2019 års nivåer under hela prognosperioden. Länen når dock inte lika låga nivåer som i de län där arbetsmarknaden klarat sig allra bäst under pandemin.

I Värmlands, Örebro och Dalarnas län har arbetslösheten under senkvåren 2022 nått 2019 års nivåer, och länens arbetsmarknad har således återhämtats efter pandemin. Minskningstakten har börjat mattas av, och arbetslösheten bedöms minska svagt under prognosperioden. Under 2022 och 2023 väntas arbetslöshetsnivåer strax under 2019 års nivå.

Antal inskrivna arbetslösa, 16–64 år, helårsgenomsnitt, 2019–2023

Län	2019	2020	2021	P2022	P2023	Förändring procent 2019–2023
Jämtland	3 900	4 600	3 900	3 200	3 100	-19
Västerbotten	7 200	8 700	7 600	6 000	5 900	-18
Norrbottn	7 400	8 300	7 300	6 100	6 100	-18
Blekinge	7 000	7 900	7 000	5 900	5 900	-16
Kalmar	8 400	9 500	8 300	7 100	7 100	-15
Gotland	1 600	1 900	1 700	1 300	1 300	-15
Västernorrland	9 700	10 800	9 800	8 400	8 300	-15
Kronoberg	7 800	9 200	8 400	7 100	7 100	-9
Jönköping	10 600	13 400	11 800	9 800	9 700	-8
Gävleborg	13 100	14 800	13 700	12 300	12 200	-7
Östergötland	17 500	20 200	18 600	16 300	16 200	-7
Halland	9 100	11 300	10 200	8 500	8 500	-6
Dalarna	8 200	10 000	9 400	8 000	7 800	-4
Västra Götaland	53 100	69 500	64 700	52 400	51 100	-4
Skåne	59 300	70 700	66 600	57 600	57 500	-3
Västmanland	11 200	13 800	13 400	11 200	10 900	-2
Örebro	10 600	13 300	12 400	10 600	10 500	-1
Värmland	8 900	11 200	10 400	8 900	8 800	-1
Södermanland	13 100	15 700	14 800	13 100	12 900	-1
Stockholm	71 300	98 800	95 600	79 600	76 900	+8
Uppsala	10 200	13 700	13 700	11 900	11 600	+14
Riket	349 000	437 000	409 000	345 000	340 000	-3

Källa: Arbetsförmedlingen

Lägst arbetslöshetsnivå i Västerbottens län

Västerbotten är det län där den relativa arbetslöshetsnivån, alltså arbetslösheten som andel av den registerbaserade arbetskraften, väntas vara lägst vid slutet av

prognosperioden. Under helåret 2023 bedömer Arbetsförmedlingen att arbetslöshetsnivån i länet kommer att vara 4,4 procent, men även i Gotland och Jämtlands län väntas arbetslöshetsnivån understiga fem procent. Norrbotten, Halland och Jönköpings län väntas också vara bland de län där arbetslösheten är som lägst. Samtliga av dessa län hade en relativt sett låg arbetslöshetsnivå även före pandemin. Under 2023 väntas Södermanland, Gävleborg och Skåne vara de län där arbetslöshetsnivån är högst. Även före pandemin var arbetslösheten högst i landet i dessa län.

De län där arbetslöshetsnivån sjunker mest under femårsperioden 2019–2023 är Blekinge och Kalmar län tillsammans med norrlandsläna Västerbotten, Jämtland, Norrbotten och Västernorrland, län med en relativt liten privat tjänstesektor. Endast två län, Stockholm och Uppsala, väntas ha en högre arbetslöshetsnivå under 2023 än under 2019. Båda dessa län var tidigare bland de län i landet där arbetslöshetsnivån var lägst, men har under den aktuella femårsperioden tappat några positioner.

Relativ arbetslöshet, 16–64 år, 2019–2023, årsgenomsnitt

Län	2019	2020	2021	P2022	P2023	Förändring procentenheter 2019–2023
Västerbotten	5,5%	6,4%	5,7%	4,6%	4,4%	-1,1
Gotland	5,6%	6,7%	6,0%	4,8%	4,8%	-0,8
Jämtland	6,1%	7,2%	6,2%	5,1%	4,9%	-1,2
Norrbotten	6,0%	6,7%	6,0%	5,1%	5,0%	-1,0
Halland	5,7%	6,8%	6,2%	5,2%	5,1%	-0,6
Jönköping	5,9%	7,3%	6,5%	5,5%	5,3%	-0,6
Västra Götaland	6,2%	7,9%	7,4%	6,1%	5,8%	-0,4
Dalarna	6,1%	7,4%	6,9%	6,0%	5,9%	-0,2
Uppsala	5,6%	7,2%	7,1%	6,2%	5,9%	+0,3
Stockholm	5,9%	7,9%	7,5%	6,4%	6,1%	+0,2
Kalmar	7,3%	8,1%	7,2%	6,2%	6,2%	-1,1
Värmland	6,8%	8,4%	7,8%	6,8%	6,7%	-0,1
Västernorrland	8,1%	9,0%	8,2%	7,2%	7,1%	-1,0
Örebro	7,3%	8,9%	8,3%	7,3%	7,1%	-0,2
Östergötland	7,8%	8,9%	8,1%	7,2%	7,1%	-0,7
Kronoberg	8,1%	9,2%	8,5%	7,4%	7,2%	-0,9
Blekinge	9,2%	10,2%	9,3%	8,0%	7,9%	-1,3
Västmanland	8,5%	10,2%	9,8%	8,4%	8,1%	-0,4
Skåne	9,3%	10,7%	10,0%	8,8%	8,6%	-0,7
Gävleborg	9,5%	10,6%	9,9%	9,1%	8,9%	-0,6
Södermanland	9,4%	11,1%	10,4%	9,4%	9,1%	-0,3
Riket	7,0%	8,5%	7,9%	6,8%	6,6%	-0,4

Källa: Arbetsförmedlingen

Sysselsättning och arbetskraft

Antalet sysselsatta bedöms öka i hela landet under prognosperioden. Mest väntas antalet sysselsatta stiga i storstadslänen, där även befolkningsutvecklingen är positiv. I län med en minskande befolkning i arbetsaktiv ålder bedöms sysselsättningstillväxten bli lägre. Antalet sysselsatta bedöms stiga snabbast under 2022 men i slutet av prognosperioden, i takt med att konjunkturen mattas av, väntas även en lägre sysselsättningstillväxt. Samtidigt som efterfrågenivåer och anställningsplaner just nu är höga i hela riket ökar även arbetsgivarnas upplevda brist på arbetskraft vid rekryteringar. Denna matchningsproblematik riskerar att hämma sysselsättningstillväxten.

Ökad sysselsättning i hela landet under prognosperioden

Arbetsmarknaden har gått på högvarv under det senaste året i stort sett i hela landet. Rekryteringstakten har varit hög och arbetslösheten har minskat tydligt. Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar på högre efterfrågeförväntningar i näringslivet än normalt i samtliga län. Samtidigt är anställningsplanerna expansiva, framför allt i Stockholms län, och antalet nyanmälda platser på Arbetsförmedlingens platsbank har varit höga i hela landet under 2022.

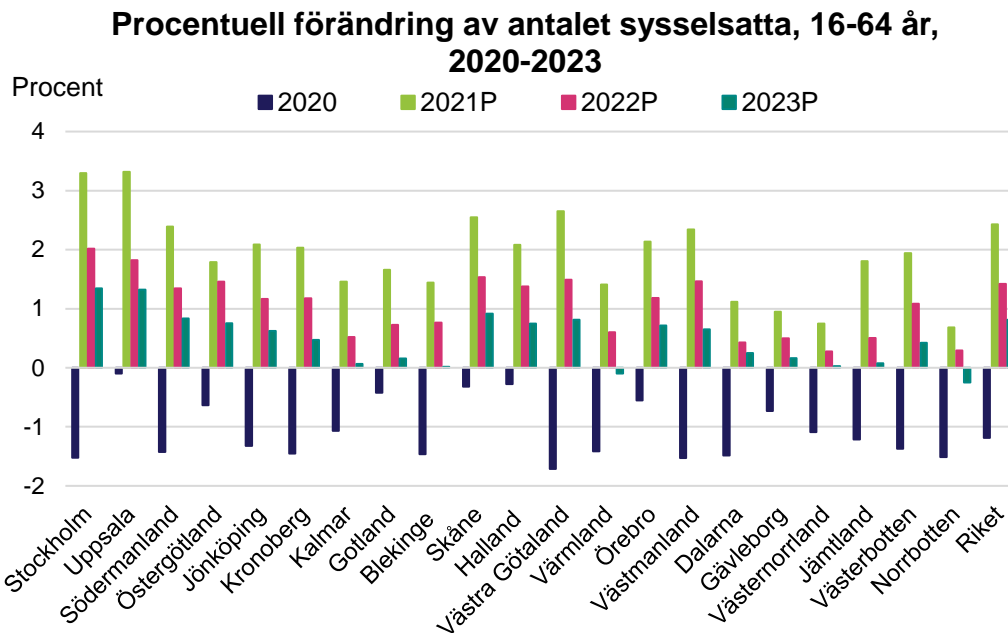
Med bakgrund av detta bedömer Arbetsförmedlingen att sysselsättningstillväxten¹⁸ som har varit hög i hela landet under 2021 blir fortsatt god under 2022. Under den senare delen av prognosperioden väntas dock antalet sysselsatta öka i en långsammare takt eftersom BNP-tillväxten avmattas. En ökande brist på arbetskraft med rätt kompetens väntas också göra att arbetsgivarna får det svårare att infria sina anställningsplaner när antalet arbetslösa minskar.

Sysselsättningens utveckling påverkas starkt av befolkningsutvecklingen. I storstadslän och närliggande län såsom Stockholm, Västra Götaland, Skåne, Halland och Uppsala län väntas en positiv befolkningsutveckling i arbetsaktiv ålder under prognosperioden¹⁹. Detta bidrar till en högre sysselsättningstillväxt i dessa län. I bland annat Norrbotten, Kalmar, Västernorrland, Värmland och Jämtlands län väntas i stället befolkningen i arbetsaktiv ålder minska fram till 2023, vilket även leder till en lägre sysselsättningstillväxt. Förvärvsintensiteten, det vill säga antalet sysselsatta som andel av befolkningen, väntas dock stiga i hela landet under prognosperioden.

De optimistiska anställningsplanerna i kombination med en växande befolkning i arbetsaktiv ålder bedöms innebära att antalet sysselsatta ökar mest i Stockholm och Uppsala län under prognosperioden. Även de övriga två storstadslänen, Skåne och Västra Götalands län, väntas ha en relativt hög sysselsättningsökning, likväl som exempelvis Halland, Västmanland och Södermanland.

¹⁸ Med sysselsättning avses i detta fall antal förvärvsarbetande dagbefolkning enligt den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken (RAMS).

¹⁹ Källa: SCB, befolkningsframskrivning.

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB (RAMS)

De län som bedöms ha en svagare sysselsättningstillväxt under prognosperioden är främst län där befolkningen i arbetsaktiv ålder väntas minska, såsom Norrbotten, Västernorrland, Kalmar, Dalarna och Gävleborg. Befolkningsutvecklingen är den tydligaste anledningen till den låga sysselsättningstillväxten, men förvärvsintensiteten bedöms öka i samtliga av dessa län så den relativt låga sysselsättningstillväxt ska inte tolkas som att utvecklingen på arbetsmarknaden i länen är negativ.

Eftersom förvärvsintensiteten ställer sysselsättningen i relation till befolkningen i respektive län ger det ofta ett mer rättvisande mått i län där befolkningsutvecklingen väntas avvika från riket i övrigt. Förvärvsintensiteten väntas öka i hela landet under prognosperioden. Jämfört med 2019, året innan coronapandemin, bedöms förvärvsintensiteten ha ökat mest i Kalmar, Blekinge, Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län. Det är också i dessa län arbetslösheten har minskat mest under perioden.

Arbetsförmedlingens nya yrkesprognoser

Arbetsförmedlingens yrkesprognoser beskriver hur konkurrensen om jobben ser ut i olika yrken. De senaste prognoserna, som publicerades i slutet av maj 2022, presenterar resultaten på en tregradig skala: konkurrens, liten konkurrens och mycket liten konkurrens. Mindre konkurrens motsvarar större möjligheter till jobb.

Goda jobbmöjligheter på flera delar av arbetsmarknaden

Möjligheterna till arbete bedöms bli stora inom flera yrken både på kort och medellång sikt. I de flesta yrken inom pedagogik och hälso- och sjukvård visar prognosen att det kommer vara liten eller mycket liten konkurrens om jobben. Det beror till stor del på att den demografiska utvecklingen driver efterfrågan på arbetskraft samtidigt som inte tillräckligt många söker sig till dessa yrken.

Prognosen visar också att det kommer vara liten konkurrens inom de flesta yrken inom samt inom data och it, bygg och anläggning, installation drift och underhåll. I yrken inom försäljning och marknadsföring samt inom kultur kommer det i stället vara konkurrens om jobben. Yrken inom områden som påverkats i stor utsträckning av restriktioner under pandemin kan på kort sikt ha svårt att rekrytera personal. Detta kan bli särskilt utmanande inom yrkesområden där det redan innan pandemin var stor efterfrågan på arbetskraft, såsom flera yrken inom hotell och restaurang.

Gymnasieutbildning krävs inom de yrken som har störst jobb­möjligheter

Yrken där jobb­möjligheterna bedöms bli stora framöver kräver nästan alla en full­följd gymnasieutbildning eller motsvarande. Flera yrken med mycket stora jobb­möjligheter kräver därutöver antingen en yrkes- eller högskoleutbildning. Inom de flesta yrken som inte kräver gymnasieutbildning är konkurrensen större.

Omställning och vidareutbildning viktiga framtidsfrågor

Förändringar i samhället leder till att yrken förändras över tid. Därmed förändras även kompetenskraven i de flesta yrken på arbetsmarknaden. För att säkerställa en god kompetensförsörjning framöver krävs kontinuerliga anpassningar av utbildningssystemet och förutsättningar för ett livslångt lärande.

Brist på arbetskraft riskerar att hämma sysselsättningstillväxten

Samtidigt som både anställningsplanerna och efterfrågeförväntningarna är uppe på höga nivåer har även andelen arbetsgivare som upplever brist på arbetskraft med rätt kompetens ökat i hela landet. Allra mest påtaglig är bristen i Sveriges norra delar. I Västerbotten är exempelvis andelen privata arbetsgivare som upplevt brist vid rekryteringar på den högsta nivån sedan 2007, då Arbetsförmedlingens enkätundersökningar startade. Detta samtidigt som arbetslösheten i stora delar av norra Sverige är på rekordlåga nivåer. Bristen på arbetskraft med rätt kompetens riskerar att hämma sysselsättningstillväxten i hela landet, men i de delar av landet där bristsituationen har förvärrats samtidigt som befolkningsunderlaget minskar riskerar matchningsproblemen att påverka sysselsättningstillväxten särskilt negativt.

Ökat arbetskraftsdeltagande i alla län

Under det senaste året bedöms antalet sysselsatta ha ökat mer än antalet arbetslösa har minskat, en utveckling som väntas fortsätta under hela prognosperioden. Därmed bedöms även arbetskraften öka²⁰. Utvecklingen skiljer sig åt i landet. Arbetskraften väntas öka mest i storstadslänen där även befolkningen i arbetsaktiv ålder ökar. I vissa delar av landet där befolkningen i stället minskar väntas även arbetskraften minska. Sätts arbetskraftsutvecklingen i relation till befolkningsutvecklingen syns däremot ett positivt mönster i hela landet. Under 2023 bedöms samtliga län ha ett högre arbetskraftsdeltagande²¹ än under 2019, året före coronapandemin.

²⁰ Den registerbaserade arbetskraften utgörs av summan av de förvärvsarbetande och de arbetslösa i åldern 16–64 år.

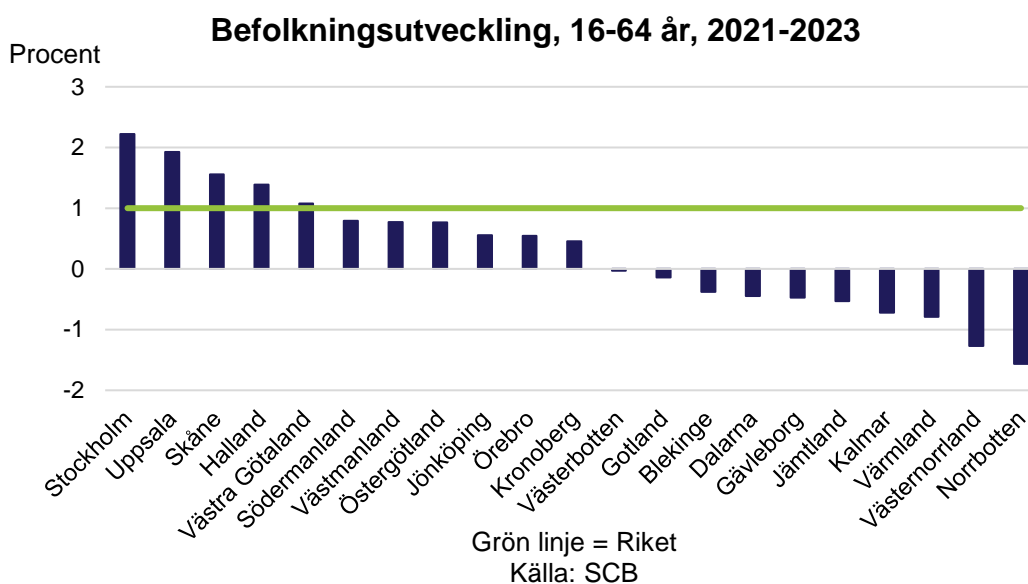
²¹ Arbetskraftsdeltagandet beräknas som andelen personer i åldern 16–64 år som deltar i arbetskraften.

Länens demografi och arbetsmarknad

Befolkningen ökar mest i storstadslänen och angränsande län, även om antalet som flyttar till storstadsområden har minskat under de senaste åren. I nästan hälften av länen väntas befolkningen i arbetsaktiv ålder att minska, både under de närmaste två åren och över den kommande tioårsperioden. Det kan innebära att kompetensförsörjningen försvåras i de län där befolkningsutvecklingen är negativ. Den privata tjänstesektorn utgör en stor del av arbetsmarknaden i storstadsområden, medan den offentliga sektorn sysselsätter en högre andel av befolkningen i andra delar av landet.

Storstadslänen växer snabbast

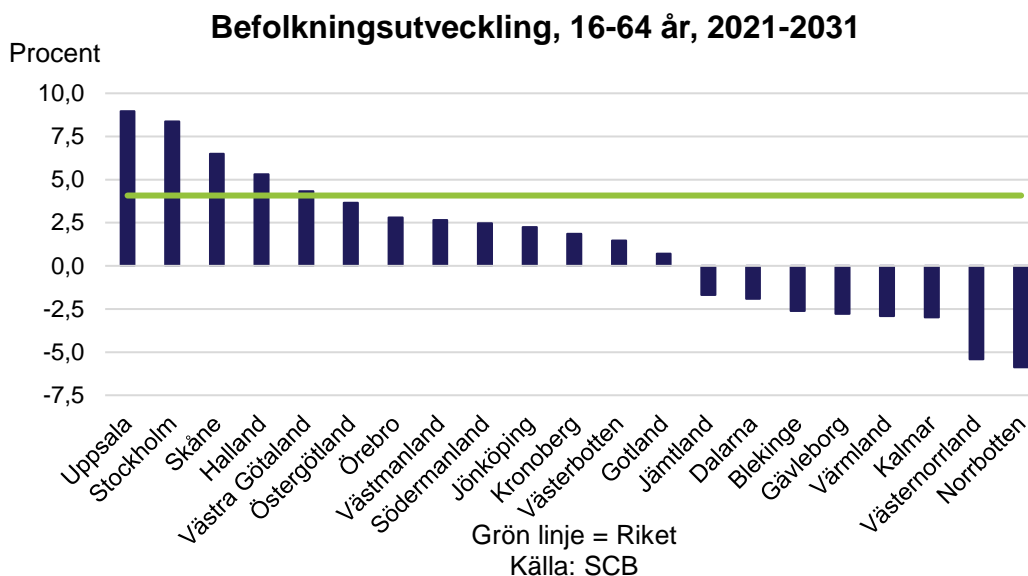
Befolkningen väntas totalt sett växa med 1,1 procent mellan den sista december 2021 och 2023²². Antalet personer i arbetsaktiv ålder (16–64 år) väntas växa med 63 800 personer, eller 1,0 procent, under samma period. Såväl på kort som lång sikt så drivs befolkningsökningen i arbetsaktiv ålder av utrikes födda. Skillnaderna i befolkningsutveckling inom landet är dock stora. Ökningen är främst koncentrerad till storstadslänen Stockholm, Skåne och Västra Götaland, samt de angränsande länen Uppsala och Halland. I 10 av 21 län väntas befolkningen i arbetsaktiv ålder minska under perioden.

Även på längre sikt sker befolkningsökningen främst i storstadsregioner. I Stockholm och Uppsala län väntas befolkningen i åldrarna 16–64 år att stiga med omkring nio procent mellan 2021 och 2031 medan Norrbotten och Västernorrland tillhör de län där befolkningen väntas minska mest, med sex respektive fem procent under perioden. Befolkningsutvecklingen som prognosticeras för norra Sverige innebär en utmaning utifrån de rekryteringsbehov som finns till följd av de omfattande

²² Källa: SCB, befolkningsframskrivning.

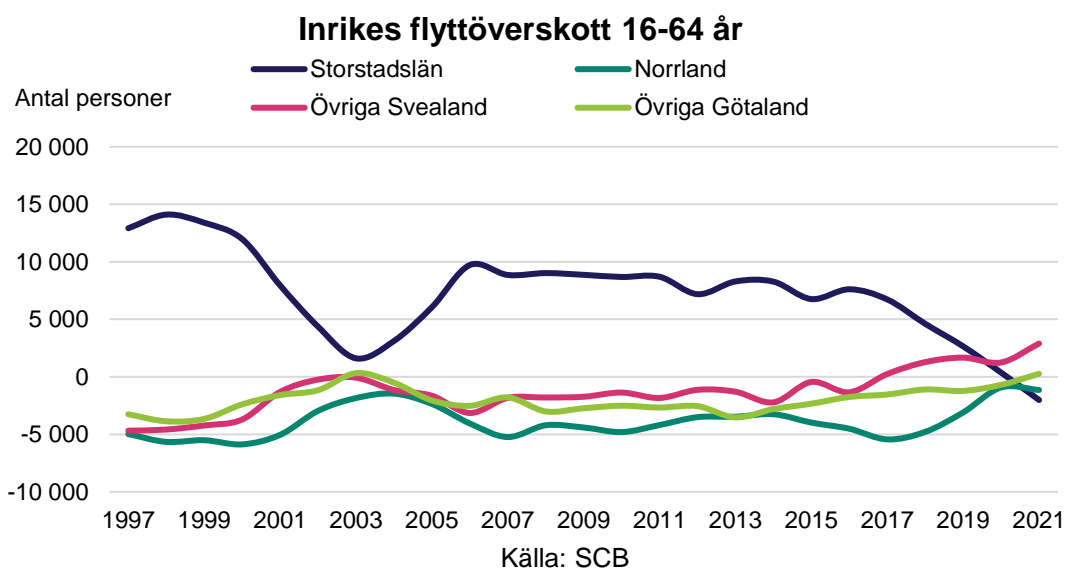
investeringar som nu sker i området. Även om Västerbottens befolkning i arbetsaktiv ålder väntas växa med 1,5 procent fram till 2031 är den totala befolkningsprognosen i norra Sverige fortsatt klart negativ.

Flyttströmmarna till storstadsregioner har vänt under pandemin

Flyttmönster påverkar befolkningsunderlaget och därmed förutsättningarna för kompetensförsörjning. Under 2000-talet har flyttströmmarna inom Sverige huvudsakligen gått mot storstadsregioner, både bland befolkningen i arbetsaktiv ålder (16–64 år) och bland befolkningen i stort. Sedan 2018 har dock det inrikes flyttnettot, alltså summan av antalet in- och utflyttar, sjunkit i Stockholms och Västra Götalands län för varje år som gått. Utvecklingen förstärktes ytterligare under 2021. Totalt var det mer än 7 800 fler som flyttade ut ur än in till Stockholms län under 2021, och i Västra Götaland var motsvarande siffra över 1 900. För befolkningen i arbetsaktiv ålder var motsvarande siffror 2 600 respektive 900 personer. Det tredje storstadslänet, Skåne, har inte följt samma trend utan har snarare förstärkt det positiva flyttnetto länet haft under hela 2000-talet. Under 2021 var det omkring 2 700 fler som flyttade till än från Skåne län, räknat i arbetsaktiv ålder var motsvarande siffra 1 500 personer. Att flyttströmmarna till storstadslänen har minskat har i sin tur inneburit att flyttnettot i övriga delar av landet generellt sett har stigit under de senaste åren.²³

²³ Till storstadslänen räknas Stockholms, Västra Götalands och Skåne län. I övriga Svealand ingår Uppsala, Västmanlands, Södermanlands, Örebro, Värmlands och Dalarnas län. I övriga Götaland ingår Hallands, Blekinge, Kalmar, Kronobergs, Jönköpings, Gotlands och Östergötlands län. I Norrland ingår Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län.

Eftersom lokala arbetsmarknader kan vara länsöverskridande kan bilden nyanseras något när flyttmönster mellan lokala arbetsmarknadsregioner²⁴ studeras. Den lokala arbetsmarknadsregionen Stockholm-Solna som omfattar hela Stockholms län men även delar av Södermanland och Uppsala län hade under 2021 ett negativt inrikes flyttnetto (-3 800 personer) i befolkningen i stort, men ett oförändrat flyttnetto i arbetsaktiv ålder. Det är främst utflyttande barnfamiljer som driver det totala negativa flyttnettot. Även i den lokala arbetsmarknadsregionen Göteborg var det totala inrikes flyttnettot negativt under 2021 (-600 personer), medan flyttnettot i arbetsaktiv ålder var oförändrat. Störst positiva flyttnetton i arbetsaktiv ålder hade de lokala arbetsmarknadsregionerna Malmö-Lund (1 800), Gotland (400), Kalmar (400), Nyköping-Oxelösund (400) och Östersund (300). Störst negativa flyttnetton hade de lokala arbetsmarknadsregionerna Sundsvall (-400), Värnamo (-300), Karlskrona (-300), Luleå (-200) och Gävle (-200).

Många äldre i landsbygdskommuner

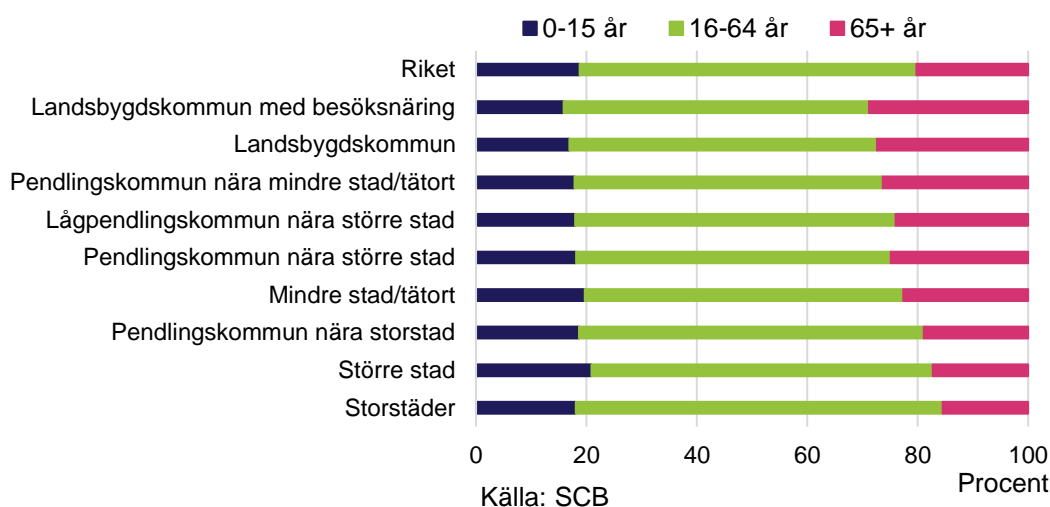
Sverige har en växande befolkning, men också en allt äldre befolkning. Antalet barn och ungdomar väntas öka i en liknande takt som befolkningen mellan 16 och 64 år under prognosperioden. Den grupp som växer snabbast är personer över 65 år, i synnerhet de över 80 år. Det ställer nya krav på arbetsmarknaden, inte minst i den offentliga sektorn. Efterfrågan på vård- och omsorgstjänster ökar i takt med att befolkningssammansättningen förändras. En lägre andel av befolkningen i åldern 16–64 år innebär också utmaningar för kompetensförsörjningen. Små- och medelstora företag i landsbygdskommuner har i högre grad än i andra kommuner svårt att hitta rätt kompetens på grund av de demografiska förutsättningarna.²⁵

²⁴ Lokala arbetsmarknadsregioner fastställs av SCB och baseras på pendlarmönster (enligt RAMS). Syftet med lokala arbetsmarknader är att kunna beskriva arbetsmarknadens funktionssätt för geografiska områden som är relativt oberoende av omvärlden med avseende på utbud och efterfrågan av arbetskraft.

²⁵ Landsbygders kompetensförsörjning – redovisning till regeringen, Tillväxtverket, mars 2020.

Befolkningssammansättningen skiljer sig åt mellan olika län och olika typer av kommuner. Även inom länen finns skillnader i åldersfördelning och arbetskraftsutbud. I diagrammet nedan har Sveriges kommuner och regioners (SKR) indelning i kommungrupper²⁶ använts för att ge en mer nyanserad bild av åldersfördelningen. I storstadsområdena utgör generellt sett befolkningen i åldern 16–64 år en högre andel än i övriga delar av landet, medan den äldre delen av befolkningen är större i landsbygdskommuner. Skillnaderna väntas öka under de kommande åren.

Befolkningssammansättning 2021

Branschsammansättning på länens arbetsmarknad

Ett läns branschsammansättning påverkar hur länens arbetsmarknad utvecklas över tid. Länens motståndskraft och möjlighet till återhämtning i samband med variationer i konjunkturen varierar till stor del beroende på deras branschsammansättning. Det har inte minst varit tydligt under både inlednings- och återhämtningsfasen av pandemin.

Den privata tjänstesektorn är koncentrerad till storstadslänen. I särklass störst var den år 2020 i Stockholm med 58 procent av den förvärvsarbetande dagbefolkningen.²⁷ Efter Stockholm följer Skåne och Västra Götaland med 45 respektive 44 procent. Därefter följer Halland, Östergötland och Uppsala. Uppsala och Halland är län med stor utpendling till Stockholm respektive Göteborg. Dessa län är därför än mer exponerade mot privat tjänstesektor än vad som framgår av figuren nedan. Lägst andel finns i länen Blekinge, Kalmar, Gävleborg och Dalarna.

Andelen förvärvsarbetande inom industrisektorn varierade år 2020 från 23 procent i Jönköping till 6 procent i Stockholm. Efter Jönköping följer Kalmar, Kronoberg, Västmanland och Blekinge. I andra änden av skalan finns, förutom Stockholm, även

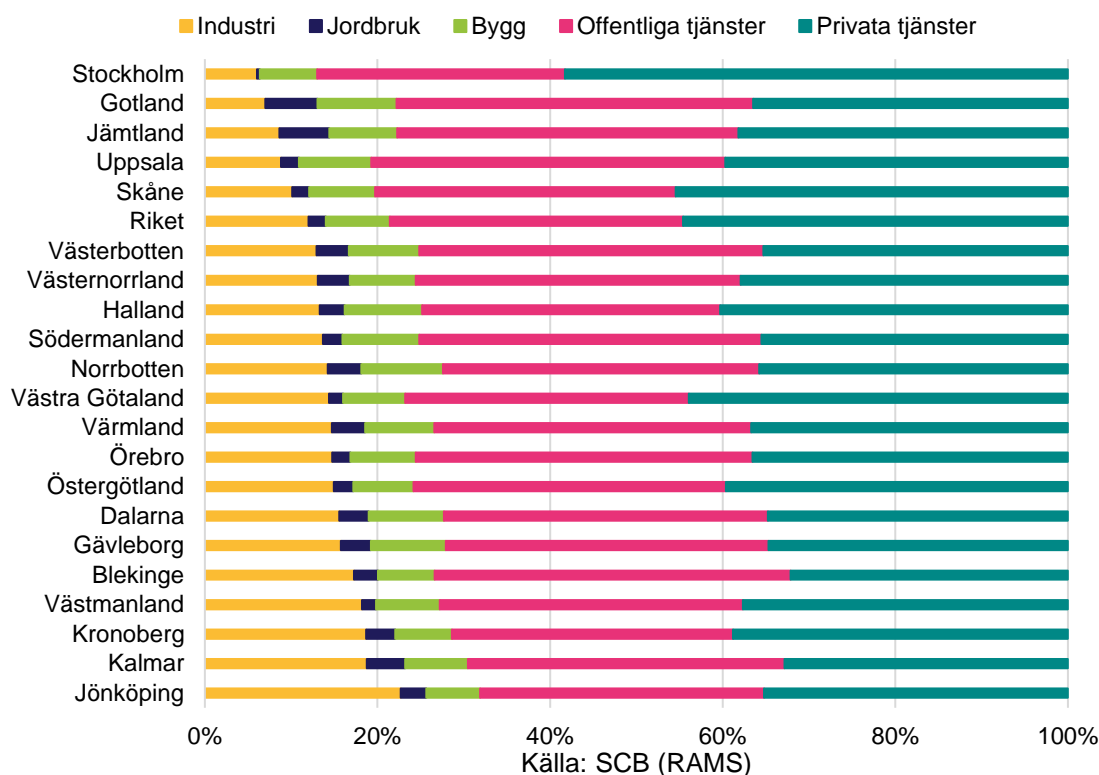
²⁶Kommungruppsindelning 2017, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), 2017

²⁷ Avser förvärvsarbetande dagbefolkning i ett län är de som förvärvsarbetar på ett arbetsställe i länet.

Förvärvsarbetande nattbefolkning i ett län avser de som bor i ett län och som klassas som förvärvsarbetande, oavsett vart deras arbetsställe är beläget.

Gotland, Jämtland, Uppsala och Skåne. Störst andel förvärvsarbetande inom offentlig sektor fanns år 2020 i Gotland, Blekinge, Uppsala, Västerbotten, Södermanland och Jämtland. Den stora utpendlingen från Uppsala till Stockholms län påverkar utfallet även i detta fall. De län med lägst andel förvärvsarbetande i offentlig sektor var Stockholm, Kronoberg, Västra Götaland samt Jönköping.²⁸

Andel förvärvsarbetande dagbefolkning per län efter bransch år 2020

Förvärvsintensitet och arbetslöshet per län

Förvärvsintensiteten²⁹ och andelen arbetslösa³⁰ skiljer sig åt mellan länen, där län med hög förvärvsintensitet ofta har låg arbetslöshet och vice versa. År 2020 var förvärvsintensiteten 74 procent för riket. Högst förvärvsintensitet hade Hallands län med 78 procent och Skåne hade lägst med 71 procent. Utfallet för Skåne påverkas av att öresundspendlare inte fångas upp av statistiken, men även om dessa räknas med har Skåne lägst förvärvsintensitet i riket. Sambandet mellan hög förvärvsintensitet och låg arbetslöshet är tydligt i Halland, Jönköping, Jämtland och Norrbotten. Bland län med en låg förvärvsintensitet och hög arbetslöshet har Skåne sällskap av Södermanland, Blekinge, Örebro och Västmanland.

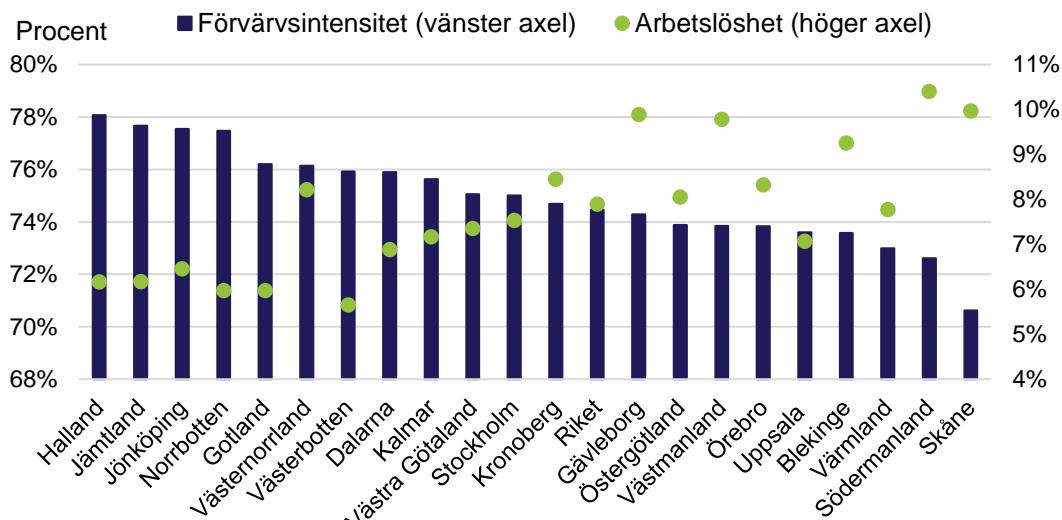
²⁸ Se bilaga 1 för andelarna per län i klartext.

²⁹ Förvärvsintensiteten mäter andelen förvärvsarbetande av hela befolkningen i ett visst åldersintervall likt sysselsättningsgraden mäter andelen sysselsatta av nattbefolkningen. I denna rapport avses åldern 16–64 år.

³⁰ Andel inskrivna arbetslösa av den registerbaserade arbetskraften.

Stockholm, Västra Götaland och Uppsala har en förvärvsintensitet förhållandevis nära riksgenomsnittet men samtidigt en låg arbetslöshet. Situationen uppstår till viss del på grund av dessa läns förhållandevis unga befolkning. Ungdomar har i regel en svagare förankring till arbetsmarknaden och är i högre utsträckning studerande än övriga delen befolkningen i yrkesaktiv ålder. Dessa län har de senaste åren också haft en stark tillväxt av både befolkning och antal förvärvsarbetande.

Förvärvsintensitet 2020 och arbetslöshet år 2021, 16-64 år

Källa: Arbetsförmedlingen och SCB (RAMS)

Utmaningar på arbetsmarknaden

Problematiken med obalanserna på arbetsmarknaden blir alltmer påtagliga. Det är färre som kan ta de lediga jobben samtidigt som efterfrågan på utbildad arbetskraft är fortsatt stor. I norra Sverige är arbetslösheten rekordlåg samtidigt som stora investeringar i regionen har lett till stora personalbehov. Bristen på arbetskraft med rätt kompetens är den främsta inhemska anledningen till att utvecklingen på arbetsmarknaden och ekonomin i stort hämmas. Samtidigt ökar tudelningen på arbetsmarknaden och en allt högre andel av de arbetslösa har varit utan arbete under en längre tid.

Tudelningen på arbetsmarknaden har ökat

Trots återhämtningen på arbetsmarknaden och en minskande arbetslöshet är långtidsarbetslösheten fortsatt på en hög nivå. Ett stort antal inskrivna arbetslösa med långa tider utan arbete har varit en stor utmaning under flera år och problematiken har förstärkts under pandemin. Dels har nya grupper hamnat i längre tider av arbetslöshet, dels har de som redan före krisen var arbetslösa fått en svårare situation på arbetsmarknaden eftersom de hamnar längre bak i kön. I maj 2022 hade omkring 165 000 personer, nästan hälften av samtliga inskrivna arbetslösa, varit utan arbete i mer än tolv månader. Det är framför allt personer som varit arbetslösa 12–18 månader som har lämnat för arbete. Personer med de längsta tiderna, mer än 24 månader utan arbete, utgör därmed en allt större andel av de långtidsarbetslösa. I maj 2022 hade närmare 100 000 personer varit utan arbete i mer än två år. Det innebär att de nu utgör 60 procent av de långtidsarbetslösa, jämfört med 50 procent för ett år sedan.

Antalet långtidsarbetslösa var fler under det första kvartalet 2022 än under samma period 2020 i 15 av 21 län. I de norra och sydöstra delarna av landet, de som klarat pandemin bäst, har antalet långtidsarbetslösa minskat svagt under perioden. De största ökningarna av antalet långtidsarbetslösa har i stället skett i storstadsområdena kring Stockholm och Göteborg och i Mellansverige. Antalet arbetslösa som varit utan arbete i 24 månader eller mer har stigit i alla län utom Jämtland och Kalmar under samma period. Allra störst har ökningen varit i Stockholm och Uppsala län, de län där inte heller antalet inskrivna arbetslösa totalt sett har nått samma nivåer som före pandemin. Effekterna från pandemin riskerar därmed att bli långvariga i de delar av landet som drabbades hårdast av pandemin, eftersom långa perioder utan arbete försvårar möjligheten att få ett jobb. Under de kommande åren krävs en kombination av olika åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken, men också inom andra politikområden både på nationell, regional och kommunal nivå.³¹

³¹ Läs mer om utmaningarna med tudelningen på arbetsmarknaden i *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:13*.

Ökade obalanser – stor brist på arbetskraft i norr

I takt med återhämtningen i ekonomin har efterfrågan på arbetskraft ökat tydligt, inte minst inom de branscher som drabbades hårt under pandemin. Antalet annonserade lediga jobb i Arbetsförmedlingens platsbank har varit på höga nivåer under våren och bristen på arbetskraft med rätt kompetens har ökat successivt under en tid. Att antalet annonserade lediga jobb är så högt är en indikation på att bristen på kompetens är högre än någonsin. Arbetsgivarna hittar inte den kompetens de söker och risken är stor att de höga förväntningarna om anställningsplaner inte infrias.

Bristen på arbetskraft med rätt kompetens är stigande i hela landet. I samtliga län har andelen privata arbetsgivare som upplever brist ökat under det senaste året. Allra tydligast är bristen i norra Sverige, där befolkningen i arbetsaktiv ålder under en längre period har minskat, samtidigt som stora investeringar redan har genomförts, eller planeras i närtid. I Västerbottens län uppgav omkring 60 procent av de privata arbetsgivarna i vårens undersökning att det har upplevt brist vid rekryteringar, den högsta andelen sedan Arbetsförmedlingens nuvarande undersökning infördes år 2007. Även i grannlänerna Norrbotten och Jämtland är bristsituationen påtaglig, samtidigt som länen har historiskt låga arbetslöshetsnivåer.

Arbetslösheten är lägre än den varit sedan före finanskrisen 2008–2009 även i Östergötlands, Jönköpings, Kalmar, Blekinge, Hallands, Gävleborgs och Västernorrlands län. De historiskt låga arbetslöshetsnivåerna i många län är en i grunden positiv trend, men konkurrensen om arbetskraften blir allt hårdare i hela riket.

För att minska obalanserna på arbetsmarknaden framöver behöver tillgången på efterfrågade kompetenser öka för att motsvara de kompetenskrav som finns på arbetsmarknaden. Det blir därför helt centralt att underlätta samt att motivera och vägleda fler till utbildning som leder till arbete. Mer flexibla möjligheter för utbildning, omställning och kompetensutveckling är därför nödvändiga. Samtidigt behöver utbildningssystemet bli mer lättöverskådligt för att underlätta möjligheten för arbetslösa i behov av utbildning att påbörja studier. En stor utmaning för Arbetsförmedlingen och kommunerna framöver blir att öka antalet arbetslösa som påbörjar reguljär utbildning. Det gäller inte minst för personer med en kort utbildningsbakgrund.³² Även arbetsgivarna har ett stort ansvar för att bidra till att bryta utvecklingen och underlätta den långsiktiga kompetensförsörjningen.

I de delar av landet som har ett minskande befolkningsunderlag i kombination med en hög efterfrågan och låga arbetslöshetsnivåer, som i stora delar av norra Sverige, krävs ytterligare insatser. För att bristsituationen ska kunna avhjälpas krävs arbetskraft från andra delar av landet eller utrikes arbetskraft, eftersom det lokala arbetskraftsutbudet inte väntas kunna möta den efterfrågan som finns i regionen. Annars är risken stor att de stora anställningsplanerna inte kan infrias.

³² Läs mer om utmaningarna med den ökade obalansen på arbetsmarknaden i *Arbetsmarknadsutsikterna våren 2022, Arbetsförmedlingen analys 2022:13*.

Bilagor

Bilaga 1. Tabeller

Arbetslöshet, andel av den registerbaserade arbetskraften kvartal 1 2022

Län	Totalt 16–64 år	Kvi- nnor	Män	Unga 18–24 år	Äldre 55–64 år	Inrikes födda	Utrikes födda	Utbildning		
								Högst förgym- nasial	Gym- nasial	Efter- gym- nasial
Stockholm	6,7%	6,8%	6,6%	7,4%	7,9%	3,6%	13,5%	20,1%	6,5%	4,5%
Uppsala	6,6%	6,4%	6,7%	8,6%	5,7%	3,4%	17,5%	22,4%	5,4%	4,2%
Södermanland	9,8%	9,9%	9,7%	13,0%	8,6%	4,8%	25,3%	30,3%	6,7%	5,8%
Östergötland	7,4%	7,3%	7,6%	9,8%	7,5%	4,0%	21,4%	25,7%	6,0%	4,1%
Jönköping	5,7%	6,1%	5,4%	7,0%	5,3%	2,8%	16,1%	17,6%	4,2%	3,7%
Kronoberg	7,7%	8,2%	7,2%	9,7%	6,5%	3,5%	20,4%	25,2%	5,6%	5,0%
Kalmar	6,6%	6,7%	6,6%	9,5%	5,9%	4,0%	19,3%	20,5%	5,1%	4,1%
Gotland	5,4%	5,1%	5,7%	8,0%	5,1%	4,3%	16,2%	15,0%	4,4%	4,1%
Blekinge	8,4%	8,3%	8,5%	12,3%	8,0%	5,2%	23,9%	27,7%	6,8%	5,2%
Skåne	9,1%	9,0%	9,2%	10,8%	8,6%	5,0%	20,7%	27,3%	7,8%	5,9%
Halland	5,5%	5,5%	5,6%	6,3%	5,6%	3,1%	17,1%	16,9%	4,4%	3,8%
Västra Götaland	6,4%	6,5%	6,4%	7,8%	6,4%	3,5%	16,1%	20,4%	5,4%	4,1%
Värmland	7,3%	6,8%	7,7%	10,3%	6,3%	4,7%	21,6%	24,3%	6,1%	4,4%
Örebro	7,6%	7,4%	7,8%	9,0%	6,9%	4,1%	21,7%	26,4%	5,9%	4,2%
Västmanland	8,9%	9,2%	8,6%	11,8%	8,0%	4,8%	21,4%	29,1%	6,9%	4,9%
Dalarna	6,4%	6,1%	6,7%	8,3%	5,5%	3,8%	21,6%	22,4%	4,5%	3,7%
Gävleborg	9,4%	9,3%	9,5%	13,1%	8,0%	5,7%	27,2%	29,3%	7,1%	5,1%
Västernorrland	7,7%	7,3%	8,2%	11,3%	7,1%	5,3%	22,9%	24,3%	6,5%	4,6%
Jämtland	5,3%	4,8%	5,7%	7,9%	4,9%	3,8%	16,3%	19,0%	4,2%	3,2%
Västerbotten	4,9%	4,5%	5,2%	6,9%	4,3%	3,5%	13,7%	17,6%	4,4%	3,0%
Norrbottn	5,5%	5,1%	5,8%	7,4%	5,2%	4,2%	13,7%	17,9%	4,9%	3,2%
Riket	7,1%	7,1%	7,2%	8,8%	7,0%	4,0%	17,4%	22,8%	6,0%	4,5%

Källa: Arbetsförmedlingen

Andel av totalt antal arbetslösa 16–64 år efter tid utan arbete, kvartal 1 2021 och 2022

Län	2021, kvartal 1			2022, kvartal 1		
	0–12 mån	12–24 mån	24 mån+	0–12 mån	12–24 mån	24 mån+
Stockholm	64%	18%	18%	51%	23%	26%
Uppsala	65%	18%	17%	52%	23%	25%
Södermanland	55%	20%	25%	47%	22%	31%
Östergötland	55%	19%	26%	48%	20%	32%
Jönköping	58%	20%	21%	54%	20%	26%
Kronoberg	52%	20%	28%	45%	22%	34%
Kalmar	56%	20%	24%	53%	19%	28%
Gotland	67%	18%	15%	59%	20%	21%
Blekinge	53%	21%	25%	50%	19%	31%
Skåne	57%	20%	23%	51%	21%	28%
Halland	61%	19%	20%	53%	20%	27%
Västra Götaland	62%	19%	19%	52%	21%	27%
Värmland	62%	20%	18%	52%	22%	26%
Örebro	56%	21%	23%	49%	21%	30%
Västmanland	55%	21%	24%	48%	22%	30%
Dalarna	64%	19%	17%	54%	22%	24%
Gävleborg	58%	21%	21%	52%	21%	28%
Västernorrland	57%	20%	23%	52%	19%	29%
Jämtland	69%	18%	13%	65%	19%	17%
Västerbotten	64%	19%	17%	58%	20%	22%
Norrbotten	65%	17%	17%	59%	19%	22%
Riket	60%	19%	21%	51%	21%	27%

Källa: Arbetsförmedlingen

Andel förvärvsarbetande per bransch, sysselsatta 16–64 år, 2020

Län	Jord- och skogsbruk	Bygg	Industri	Privata tjänster	Offentliga tjänster
Stockholm	0,4%	6,6%	6,0%	58,3%	28,7%
Uppsala	2,1%	8,4%	8,8%	39,7%	41,0%
Södermanland	2,2%	8,9%	13,7%	35,5%	39,7%
Östergötland	2,3%	7,0%	14,9%	39,6%	36,2%
Jönköping	3,0%	6,2%	22,7%	35,2%	32,9%
Kronoberg	3,4%	6,6%	18,7%	38,8%	32,6%
Kalmar	4,5%	7,2%	18,8%	32,8%	36,7%
Gotland	6,0%	9,2%	7,0%	36,5%	41,3%
Blekinge	2,8%	6,6%	17,3%	32,1%	41,2%
Skåne	2,0%	7,6%	10,1%	45,4%	34,9%
Halland	2,9%	9,0%	13,3%	40,3%	34,5%
Västra Götaland	1,6%	7,2%	14,4%	43,9%	32,8%
Värmland	3,8%	8,0%	14,7%	36,7%	36,7%
Örebro	2,1%	7,6%	14,8%	36,5%	39,0%
Västmanland	1,6%	7,4%	18,2%	37,7%	35,1%
Dalarna	3,4%	8,7%	15,6%	34,8%	37,6%
Gävleborg	3,5%	8,7%	15,7%	34,7%	37,4%
Västernorrland	3,7%	7,7%	13,1%	37,9%	37,6%
Jämtland	5,8%	7,8%	8,6%	38,2%	39,5%
Västerbotten	3,7%	8,2%	12,9%	35,3%	39,9%
Norrbotten	3,9%	9,4%	14,2%	35,8%	36,7%
Riket	2,0%	7,4%	12,0%	44,6%	34,0%

Källa: SCB (RAMS)

Arbetskraftsdeltagande och förvärvsintensitet, 16–64 år, 2019–2020

Län	Arbetskraftsdeltagande		Förvärvsintensitet	
	2019	2020	2019	2020
Stockholm	81,3%	81,4%	76,7%	75,0%
Uppsala	79,7%	79,3%	75,4%	73,6%
Södermanland	81,4%	81,7%	73,8%	72,6%
Östergötland	80,8%	81,0%	74,7%	73,9%
Jönköping	83,6%	83,7%	78,8%	77,5%
Kronoberg	82,5%	82,3%	76,0%	74,7%
Kalmar	82,2%	82,4%	76,2%	75,6%
Gotland	81,0%	81,8%	76,4%	76,2%
Blekinge	81,7%	82,1%	74,1%	73,6%
Skåne	78,5%	79,0%	71,4%	70,6%
Halland	84,0%	83,8%	79,3%	78,1%
Västra Götaland	81,5%	81,6%	76,5%	75,1%
Värmland	79,5%	79,8%	74,1%	73,0%
Örebro	80,8%	81,1%	75,0%	73,8%
Västmanland	81,9%	82,2%	75,1%	73,8%
Dalarna	81,7%	82,0%	76,8%	75,9%
Gävleborg	82,7%	83,2%	74,9%	74,3%
Västernorrland	83,5%	83,8%	76,7%	76,1%
Jämtland	83,5%	83,7%	78,4%	77,7%
Västerbotten	81,4%	81,2%	77,0%	75,9%
Norrbottn	82,9%	83,1%	77,9%	77,5%
Riket	81,2%	81,4%	75,7%	74,5%

Källa: SCB (RAMS)

Bilaga 2. Arbetsförmedlingens prognoser

Syfte

Arbetsförmedlingens prognosarbete har som huvudsyfte att ge kunskap om läget och framtidsutsikterna på arbetsmarknaden. Det ska på så sätt stödja arbetet med att vägleda arbetssökande mot utbildning eller matcha dem mot arbetsgivarnas rekryteringsbehov. Prognosresultaten är också ett viktigt underlag för att planera Arbetsförmedlingens verksamhet. Det övergripande syftet är att bidra till att skapa goda förutsättningar för en välfungerande arbetsmarknad.

Ny insamlingsmetod sedan 2020

Arbetsförmedlingen genomgår stora förändringar till följd av myndighetens förändrade uppdrag i samband med reformeringen. Arbetsförmedlingen genomförde som en följd av det en ny insamlingsmetod för undersökningarna från och med våren 2020. Myndigheten har gått från den tidigare metoden där arbetsförmedlare intervjuade arbetsgivare till att istället, med hjälp av Statistiska centralbyrån (SCB), skicka ut webbenkäter till arbetsställen. Prognosundersökningens svarsfrekvens var betydligt högre när den baserades på en intervjuundersökning, då den uppgick till närmare 80 procent. Resultaten sedan 2020 är därför behäftade med större osäkerhet.

Metod och undersökningens genomförande

Arbetsförmedlingens prognoser baseras på webbenkäter som skickats till ett stort antal privata och offentliga arbetsgivare. Frågorna handlar bland annat om arbetsgivarnas bedömning om efterfrågan på deras varor och tjänster. Vidare ställs frågor om företagets kapacitetsutnyttjande, antal anställda, rekryteringsbehov, arbetskraftsbrist samt löneutveckling. På motsvarande sätt får de offentliga arbetsgivarna frågor om utvecklingen av sin verksamhet samt om eventuell övertalighet. Uppgifterna inhämtas under sekretesskydd enligt SFS 2009:400 (Offentlighets- och sekretesslagen) 28 kap 12§. Arbetsgivarna har ingen juridiskt bindande skyldighet att delta i Arbetsförmedlingens undersökning. Enkätresultaten är grundläggande för prognosarbetet och utgör ett viktigt underlag för i synnerhet de regionala prognosbedömningarna.

Urvalsdesign

Underlaget utgörs av Statistiska centralbyråns (SCB:s) företagsdatabas (FDB), där ramobjektet är alla aktiva arbetsställen enligt SAMU-systemets novembermätning, året innan urvalet används. Urvalet används under ett år och två prognosomgångar. FDB-uppgifterna uppdateras innan leverans det aktuella året. Urvalet är uppdelat i privata och offentliga arbetsgivare och totalt dras cirka 14 000 respektive 2 500 arbetsställen.³³ Båda urvalen är designade för att vara representativa utifrån

³³ Fram till hösten 2020 har det offentliga urvalet totalundersökts med utgångspunkt i Arbetsförmedlingens kartläggning av den offentliga verksamheten i Sveriges regioner och kommuner. Därefter har det offentliga urvalet dragits enligt samma urvalsdesign som gäller för det privata urvalet.

arbetsställets tillhörighet avseende näringsgren, geografisk region och storleksklass. Såväl det privata som det offentliga urvalet är stratifierat utifrån nio stratum för näringsgrenar, enligt tabellen nedan. Utöver det finns för det privata urvalet fem stratum för arbetsställestorlek och 42 för regioner, vilket totalt ger 1 890 möjliga stratum. För det offentliga urvalet finns sex stratum för arbetsställestorlek och 21 för regioner (länsnivå), alltså totalt 1 134 möjliga stratum.³⁴ I varje stratum dras ett obundet slumpmässigt urval (OSU) genom Neyman-allokering och utifrån antalet anställda.

Näringsgrenstratifiering ³⁵	SNI 2007
Jord- och skogsbruk (A)	1-03
Industri (B-E)	05-33, 35-39
därav övrig tillverkning, exkl. utvinning, energi och miljö	05-24, 31-32
därav tillverkning av verkstadsvaror	25-30, 33
Byggverksamhet (F)	41-43
Handel (G)	45-47
Transport (H)	49-53
Hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster (I, R och S)	55-56, 90-96
Information och kommunikation (J)	58-63
Finansiell verksamhet och företagstjänster (K-N)	64-82
Utbildning samt vård och omsorg och sociala tjänster (P och Q)	85-88

Näringsgrensindelning

Utgångspunkten för branschbeskrivningarna i Arbetsförmedlingens prognosarbete är indelningen i SCB:s Arbetskraftsundersökningar (AKU), baserat på SNI 2007 enligt tabellen ovan. I gruppen privata tjänster ingår näringsgrenarna handel, transport, hotell och restaurang, personliga och kulturella tjänster, information och kommunikation samt finansiell verksamhet och företagstjänster. I gruppen offentliga tjänster ingår näringsgrenarna utbildning samt vård och omsorg och sociala tjänster. I offentliga tjänster ingår både offentliga och privata utförare.

Svarsfrekvenser

I den aktuella undersökningen samlades svaren in mellan 16 februari och 22 april 2022. Urvalet bestod av närmare 14 000 arbetsställen i näringslivet och svarsfrekvensen uppgick där till 28,9 procent. Urvalet av offentliga arbetsgivare bestod av närmare 2 500 arbetsställen och svarsfrekvensen uppgick till 32,7 procent.

³⁴ Urvalet är fördelat på storleksklasserna 5-9, 10-19, 20-49, 50-99 samt 100+ anställda för det privata urvalet och 100-199 och 200+ anställda för det offentliga. I varje stratum utom den största storleksklassen i respektive urval, som totalundersöks, måste minst tio arbetsställen ingå. Om det inte uppfylls slås stratum ihop med avseende på (mindre) storleksklass tills villkoret är uppfyllt.

³⁵ Näringsgrenarna 64201, 64202, 78100, 78200, 85591, 84 är undantagna. Därmed ingår inte bemanningsföretag, men information inhämtas om inhyrd arbetskraft från både offentliga och privata arbetsgivare.

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator

Arbetsförmedlingens efterfrågeindikator visar arbetsgivarnas förväntningar på efterfrågeutvecklingen de kommande sex månaderna. Arbetsgivarnas bedömningar sammanställs till netttotal. Undersökningen på våren genomförs under andra kvartalet och höstundersökningen under fjärde kvartalet. Värden för första och tredje kvartalet tas fram med linjär interpolering. Därefter säsongrensas netttotalen med X11-Arima för att därefter standardiseras med medelvärdet 0 och standardavvikelsen 1. I ett sista steg transformeras tidsserien till ett index med medelvärde 100 och standardavvikelse 10.

Tolkningen av efterfrågeindikatorn blir således att värden över 100 visar ett starkare förväntningsläge än normalt och värden över 110 ett mycket starkare förväntningsläge än normalt. På motsvarande sätt visar värden under 100 på ett svagare förväntningsläge än normalt och värden under 90 på ett mycket svagare förväntningsläge än normalt.

Bilaga 3. Om Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik

Uppgifterna om inskrivna arbetssökande i Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik hämtas ur det operativa förmedlingssystemet. Statistiken över arbetssökande är uppdelad på olika sökandekategorier. Uppgifterna om anmälda platser omfattar rekryteringsbehov som arbetsgivare anmält direkt till Arbetsförmedlingen, främst via självservicesystemet Annonsera Direkt eller som direktöverförda platser. Varselstatistiken avser de driftsinskränkningar som omfattas av Lag (1974:13) om vissa anställningsfrämjande åtgärder, den så kallade främjandelagen.

Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik ska inte förväxlas med den officiella arbetsmarknadsstatistiken som tillhandahålls av Statistiska centralbyrån (SCB). SCB:s uppgifter om bland annat sysselsättning, arbetslöshet och arbetskraften utgår från månatliga arbetskraftsundersökningar (AKU). Vid jämförelser med statistik från andra länder ska alltid SCB:s officiella arbetsmarknadsstatistik användas. Till följd av olika definitioner och metoder för uppgiftsinsamling redovisar AKU och Arbetsförmedlingens registerbaserade verksamhetsstatistik inte samma antal eller andel arbetslösa. Alla som redovisas som arbetslösa i AKU är inte inskrivna på Arbetsförmedlingen och alla som är inskrivna på Arbetsförmedlingen är inte arbetslösa i AKU. SCB har publicerat flera studier som jämför nivå och sammansättning av arbetslösheten enligt respektive källa.³⁶

I denna rapport är analyser och beskrivningar av utvecklingen för arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen baserade på delgruppen *inskrivna arbetslösa*. Denna grupp utgörs av summan av antalet öppet arbetslösa och antalet sökande i program med aktivitetsstöd. Gruppen inskrivna arbetslösa innehåller de kategorier av arbetssökande som bäst illustrerar den konjunkturrelaterade utvecklingen på arbetsmarknaden.

- *Öppet arbetslösa* är arbetssökande är inskrivna på en arbetsförmedling, är utan arbete, som aktivt söker och omgående kan tillträda ett arbete samt inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.
- *Sökande i program med aktivitetsstöd* deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program där aktivitetsstöd är den sammanfattande benämningen på den ersättning som deltagarna i programmen erhåller.

Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden

Inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden innefattar följande grupper:

- Inskrivna arbetslösa med högst förgymnasial utbildning
- Inskrivna arbetslösa med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga
- Inskrivna arbetslösa som är utomeuropeiskt födda

³⁶ Se exempelvis "Arbetslös – inte samma sak hos SCB och Arbetsförmedlingen", december 2018.

- Inskrivna arbetslösa i åldrarna 55–64 år

De tal som presenteras avseende inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga är rensade från dubbelräkningar. Det innebär att en arbetssökande, som i praktiken kan ingå i flera av delgrupperna med svag konkurrensförmåga, endast räknas en gång.

Definitionen av inskrivna arbetslösa med svag konkurrensförmåga grundas på respektive delgrupps arbetslöshetsmönster. Två kriterier har använts för att definiera vilka kategorier av arbetslösa som ingår i begreppet:

- Arbetslöshetens nivå
- Arbetslöshetstiden

Dessa två kriterier ger en god bild av vilka grupper som generellt sett har betydligt svårare än andra arbetssökande att nå en fast förankring på arbetsmarknaden.

Det är dock viktigt att understryka att de individuella förutsättningarna skiljer sig åt inom gruppen med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. Att tillhöra en eller flera av delgrupperna behöver alltså inte för den enskilde innebära att man har svårt att finna ett arbete. Detta även om gruppen som helhet har en svagare konkurrensförmåga på arbetsmarknaden jämfört med personer som inte tillhör någon av delgrupperna. I statistiska sammanhang är det dock en klar fördel att utgå ifrån aggregerade grupper för att spegla utvecklingen för arbetssökande som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.

Registerbaserad arbetskraft bas för den relativa arbetslösheten

I Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik används en registerbaserad arbetskraft som bas för redovisningen av den relativa arbetslösheten. I den officiella arbetslöshetsstatistiken från SCB relateras däremot arbetslösheten till arbetskraften enligt AKU. SCB:s uppgifter om arbetskraftens storlek har nackdelen att de inte är möjliga att bryta ner på lokal nivå eller på mindre grupper av arbetssökande. Därmed har Arbetsförmedlingen valt att redovisa inskrivna arbetslösa som andel av den registerbaserade arbetskraften.

Den registerbaserade arbetskraften består av två delar:

- Den förvärvsarbetande nattbefolkningen (enligt SCB:s registerbaserade arbetsmarknadsstatistik, RAMS) som består av alla som bor i en kommun och som jobbar i kommunen eller som pendlar till ett jobb i en annan kommun.
- Inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen, det vill säga summan av öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd.

Uppgiften om antalet förvärvsarbetande avser november månad senast tillgängligt år, medan uppgiften om antalet arbetssökande uppdateras varje månad.

Bilaga 4. Förteckning över fördjupningar

Våren 2022

- Historiskt låg arbetslöshet i flera län
- Långsam återhämtning i Uppsala län

Hösten 2021

- Arbetslösa utan arbete i mer än två år
- Arbetslösheten har dröjt sig kvar i storstadsområden

Våren 2021

- Arbetsmarknaden i gränsområden hårt drabbad
- Ökad efterfrågan på arbetskraft i norra Sverige

Rapporten *Regionala utsikter* publiceras två gånger per år och är en del av Arbetsförmedlingens prognosverksamhet.

På vår webbplats arbetsformedlingen.se/prognoser finns alla våra prognoser samt mer information om vårt prognosarbete.

På vår webbplats finns också *Hitta yrkesprognoser*.

Där beskrivs jobbmöjligheterna på kort och på lång sikt för närmare 200 olika yrken.

På vår webbplats finns även *Hitta yrken* som innehåller detaljerade beskrivningar av ett stort antal yrken.

Arbetsförmedlingen
113 99 Stockholm
Telefon 0771-60 00 00
www.arbetsformedlingen.se